

เจื่องจิง กับความขัดแย้ง ภายในพรรคกรรมกรเวียดนาม

ดร. รุ่งพงษ์ ชัยนาม*

บทนำ

เป็นที่เข้าใจกันว่าความขัดแย้งภายในพรรคกรรมกรเวียดนาม⁽¹⁾ นั้นส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากความขัดแย้งทางอุดมการณ์ระหว่างพรรคชุมชนนิยมจีนและพรรคชุมชนนิยมสหภาพโซเวียตซึ่งเริ่มปรากฏชัดภายหลังการประชุมสมัชชาพรรคชุมชนนิยมสหภาพโซเวียตครั้งที่ 20 ในเดือนกุมภาพันธ์ 2499⁽²⁾ อย่างไรก็ตามความขัดแย้งภายในพรรคกรรมกรเวียดนามมิใช่เพิ่งจะเกิดขึ้นในปี 2499 แต่ได้มีมานานแล้วตั้งแต่สมัยสงครามต่อต้านจักรวรรดินิยมฝรั่งเศส ความขัดแย้งจะมีความรุนแรงมากน้อยเพียงใดยังเป็นปัญหาที่บุคคลภายนอกพยายามกันหาคำตอบกันอยู่ นักเขียนชาวต่างประเทศหลายคน และแม้แต่เจื่องจิง อดีตสมาชิกผู้ก่อตั้งแนวร่วมปลดปล่อยประชาชนเวียดนามได้⁽³⁾ ซึ่งปัจจุบันได้อพยพหลบหนีไปพำนักอยู่ในประเทศฝรั่งเศส ก็ได้ยืนยันว่ามีการแตกแยกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ภายในคณะกรรมการการเมืองและคณะกรรมการกลางของพรรคจริง แม้พรรคจะไม่ประกาศโดยเปิดเผย พฤติกรรมที่แสดงออกย่อมยืนยันได้ มีการเรียกเป็นกลุ่มนิยมจีน กลุ่มนิยมสหภาพโซเวียต และกลุ่มเป็นกลาง ซึ่งในแต่ละกลุ่มจะประกอบไปด้วยผู้นำคนสำคัญ ๆ ที่มีอำนาจหน้าที่ภายในองค์กรต่าง ๆ ของพรรคและของรัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนาม⁽⁴⁾ การต่อสู้ทางการเมืองระหว่างกลุ่มเหล่านี้มีเรื่อยมา แต่เริ่มเด่นชัดขึ้นเรื่อย ๆ ภายหลังจากสงครามของโฮจิมินห์เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2512

* อาจารย์ประจำ สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ในปัจจุบันเป็นที่ทราบกันว่าสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามมีความใกล้ชิดกับสหภาพโซเวียตมากโดยเฉพาะทางด้านนโยบายต่างประเทศ การทหาร และความร่วมมือช่วยเหลือทางด้านเศรษฐกิจ ในขณะที่ความสัมพันธ์กับจีนก็เสื่อมทรมลงจนถึงขั้นเกิดสงครามระหว่างสองประเทศ ทั้งนี้เป็นที่เข้าใจว่ากลุ่มนิยมสหภาพโซเวียตเป็นผู้กุมอำนาจภายในคณะกรรมการการเมืองของพรรคชุมชนนิยมเวียดนาม กลุ่มเป็นกลางและกลุ่มนิยมจีนถูกลดบทบาทไป ในการประชุมสมัชชาพรรคชุมชนนิยมเวียดนามครั้งที่ 5 เดือนเมษายน 2525 มีสมาชิกคณะกรรมการการเมืองซึ่งเข้าใจกันว่าสังกัดอยู่ในสองกลุ่มหลังถูกปลดออกหลายคน แต่เจื่องจิงซึ่งเชื่อกันว่าเป็นผู้นำกลุ่มนิยมจีนและมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายการปฏิวัติและทฤษฎีสงครามต่อต้านของเวียดนามมาโดยตลอดยังคงอยู่ในอันดับ 2 ของคณะกรรมการการเมือง ทั้งยังดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการประจำของรัฐบาลซึ่งเป็นองค์กรที่มีอำนาจสูงสุดของรัฐตามรัฐธรรมนูญฉบับวันที่ 31 ธันวาคม 2502 และได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งประธานสมัชชาแห่งชาติซึ่งมีขึ้นตามรัฐธรรมนูญฉบับเดือนธันวาคม 2523 ตำแหน่งนี้เทียบเท่าตำแหน่งประธานาธิบดีซึ่งว่างลงตั้งแต่ระบอบกรรมของด้นดักถึงเมื่อเดือนมีนาคม 2523 จุดที่น่าสนใจของการเมืองภายในของเวียดนามจึงอยู่ที่ว่า ทำไมเจื่องจิงจึงยังคงรักษาตำแหน่งสำคัญทั้งในพรรคและในระดับรัฐไว้ได้ ตั้งแต่เริ่มเป็นสมาชิกพรรคจนถึงปัจจุบันเจื่องจิงมีบทบาทและความสำคัญภายในพรรคเพียงใด แนวความคิดของเจื่องจิงที่ขัดแย้งและสอดคล้องกับผู้นำสำคัญคนอื่น ๆ มีอะไรบ้าง นโยบายและแนวทางของพรรคเกี่ยวกับระบบผู้นำร่วมเป็นอย่างไร และความขัดแย้งในระหว่างผู้นำพรรคจนถึงขั้นแบ่งแยกเป็นกลุ่มต่าง ๆ มีจริงหรือไม่ ถ้ามีสาเหตุสำคัญเกิดจากอะไร

ประวัติทางการเมืองโดยสังเขปของเจื่องจิงก่อนปี 2499

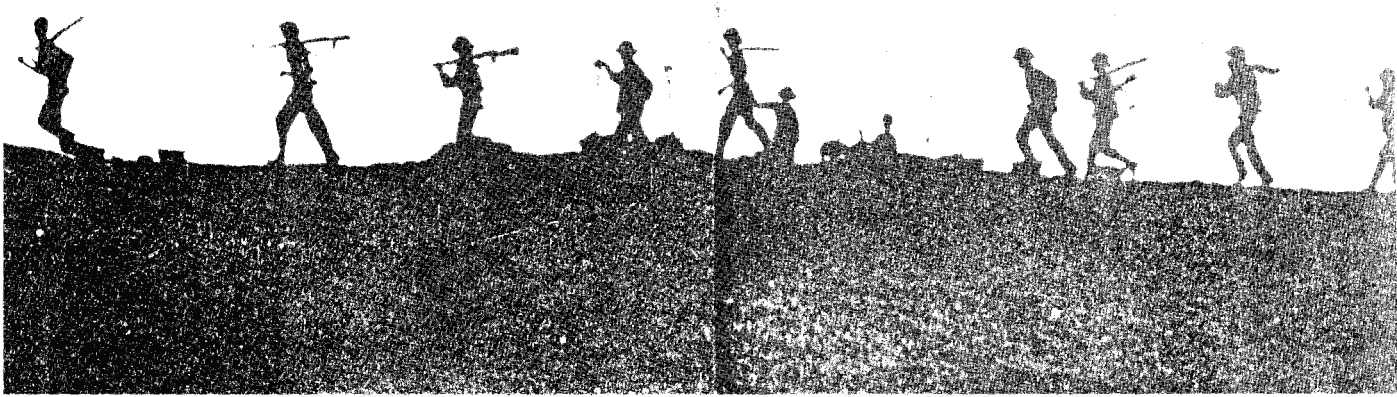
เจื่องจิง (Tru'ò'ng Chinh) เดิมชื่อ ดังชวนกู (Dang Xuân Khu) เกิดเมื่อ พ.ศ. 2451 ที่จังหวัดน่านดิง *เหตุที่ไต้หวัน* ว่า “เจื่องจิง” เพราะมีความประทับใจในการต่อสู้ของพรรคชุมชนนิยมจีนเมื่อครั้งเดินทางไกลหลบหลีกการบุกโจมตีของกองทัพก๊กมินตั๋ง “เจื่องจิง” มาจากคำว่า 长征 (ฉางเจิง) ในภาษาจีน หมายถึงการเดินทางไกลอันมีชื่อเสียงครั้งนี้

เมื่ออายุได้ 19 ปีถูกไล่ออกจากโรงเรียนเนื่องจากร่วมเคลื่อนไหวเรียกร้องให้ริทโยกรรมแก่ฟานบอยเจาซึ่งเป็นผู้นำในการต่อต้านจักรวรรดินิยมฝรั่งเศสและร่วมจัดพิธีฝังศพอย่างเป็นทางการให้แก่ฟานจูจิงผู้นำการเมืองอีกคนหนึ่ง⁽⁵⁾ ในปี 2470 เจื่องจิงได้เข้าเป็นสมาชิกของสมาคมเยาวชนปฏิวัติเวียดนาม และในปี 2473 ก็สมัครเป็นสมาชิกของพรรคชุมชนนิยมอินโดจีน ในเดือนธันวาคมของปีเดียวกันได้ถูกจับและถูกขังที่ฮานอยเนื่องจากเข้าร่วมเสด็จพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวแห่งประเทศสยาม ต่อมาจึงถูกปล่อยในปี 2479⁽⁶⁾ เจื่องจิงได้เดินทางไปฝรั่งเศสและทำงานในสาขาอินโดจีนของพรรคชุมชนนิยมฝรั่งเศสอยู่ระยะหนึ่ง ภายหลังได้เดินทางไปประเทศจีนและสมัครเป็นสมาชิกของพรรคชุมชนนิยมจีนด้วย⁽⁷⁾

ในยุคของแนวร่วมประชาชน เจื่องจิงได้เป็นหัวหน้าหน่วยปฏิบัติการแนวหน้าของพรรคชุมชนนิยมอินโดจีนในเขตภาคเหนือของเวียดนาม เดือนพฤษภาคม 2484 ได้พบกับโฮจิมิงเป็นครั้งแรกและได้ร่วมทำงานอย่างใกล้ชิดกับประธานพรรคตลอดระยะเวลา 5 ปีของสงครามโลกครั้งที่ 2 ในที่สุดก็ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการของพรรคจนถึงปี 2494 ซึ่งเป็นปีที่ยุบพรรคชุมชนนิยมอินโดจีนและสถาปนาพรรคกรรมกรเวียดนามขึ้นมาแทน เจื่องจิงได้เป็นเลขาธิการพรรคกรรมกรเวียดนามต่อจนถึงปี 2499 และเมื่อมีการจัดตั้งแนวร่วมปฏิวัติเวียดนามในเดือนกันยายน 2498 ก็ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาบริหารสูงสุดคนที่ 1 ของแนวร่วม ฯ

เจื่องจิงเป็นนักทฤษฎีอันดับหนึ่งของพรรค ตลอดระยะเวลาของสงครามปฏิวัติและปลดปล่อยเวียดนาม เจื่องจิงได้เขียนหนังสือและบทความทางการเมืองโดยเฉพาะทฤษฎีการปฏิวัติเวียดนามไว้มากมาย งานเขียนของเจื่องจิงมีมากกว่างานเขียนของโฮจิมิงและวูเวียนสับเสียอีก แนวความคิดของเจื่องจิงมีอิทธิพลอย่างมากต่อการกำหนดแนวทางในการทำสงครามต่อต้านจักรวรรดินิยมและนโยบายการเปลี่ยนแปลงประเทศไปสู่สังคมนิยม วูเวียนสับได้เขียนไว้ในหนังสือชื่อ “สงครามประชาชน กองทัพประชาชน” ว่าข้อเสนอของเจื่องจิงมีส่วนช่วยให้เข้าใจแนวทางและนโยบายของพรรคเกี่ยวกับสงครามต่อต้านเป็นอย่างดี⁽⁸⁾ เจื่องจิงยังเป็นผู้บริหารงานหนังสือพิมพ์หลายฉบับ ในเดือนมีนาคม 2494 หนังสือพิมพ์น่านซานได้พิมพ์ชีวประวัติของเจื่องจิงและยกย่องว่า “ในสงครามต่อต้านและการปฏิวัติเวียดนามนั้น ท่านประธานโฮจิมิงเป็นวิญญูณ ส่วนสหายเจื่องจิงเป็นมันสมองและผู้สั่งการ”⁽⁹⁾

ตัวอย่างงานเขียนของเจื่องจิงได้แก่ ปัญหาชาวนา (2480), สงครามด้านแปซิฟิกและการปฏิวัติแห่งชาติ เพื่อปลดปล่อยอินโดจีน

(2485 เขียนร่วมกับว้อเวียนสับ), ธงแห่งอิสรภาพ (2488), การปฏิวัติสิงหาคม (2489), สงครามต่อต้านจะมีชัย (2490), ลัทธิมาร์กซ์และวัฒนธรรมเวียดนาม (2491), การปฏิวัติเวียดนาม (2494), นโยบายแนวร่วมแห่งชาติของพรรค (2494), การดำเนินการปฏิรูปเกษตรกรรมให้เป็นผล (2496), ปัญหาชาวนากับการปฏิวัติเวียดนาม (2502), แนวทางยุทธศาสตร์ของพรรคของเรา (2503), หลักยุทธศาสตร์-ทิศทางของพรรคของเรา (2508), บนเส้นทางที่คาร์ล-มาร์กซ์ได้วางไว้ (2511), ครบร้อยปีของเลนิน (2513), ภาระกิจแนวหน้าในปัจจุบัน (2514), การปฏิวัติประชาธิปไตยแห่งชาติของประชาชนเวียดนาม (2518)

สมัยสงครามต่อต้านจักรวรรดินิยมฝรั่งเศส

ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง โฮจิมิงได้ประกาศเอกราชและสถาปนาสาธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนามเมื่อวันที่ 2 กันยายน 2488 นับแต่นั้นเป็นต้นมาความขัดแย้งระหว่างเวียดนามกับฝรั่งเศสผู้ต้องการกลับมาใช้อำนาจในอินโดจีนก็ทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ จนเกิดสงครามขึ้นเมื่อปลายปี 2489 ในการต่อสู้เพื่อเอกราชเวียดนามต้องพึ่งพาความช่วยเหลือจากพรรคคอมมิวนิสต์จีนและสหภาพโซเวียตหลายด้าน แม้ว่าในระหว่างปี 2489-2492 จะยังไม่ได้สถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีน กองทหารของพรรคคอมมิวนิสต์จีนก็สามารถครอบครองพื้นที่บางส่วนของแถบชายแดนจีน-เวียดนามไว้ได้ กองทหารเวียดมิง⁽¹⁰⁾ จึงได้รับความช่วยเหลือทางด้านอาวุธและฐานที่มั่นจากจีนโดยตรง ส่วนสหภาพโซเวียตนั้น ในฐานะที่เป็นประเทศผู้ก่อกำเนิดลัทธิคอมมิวนิสต์และเป็นผู้นำค่ายสังคมนิยม จึงมีความสำคัญต่อเวียดนามทางด้าน

อุดมการณ์ จิตวิทยา และการเมืองระหว่างประเทศเป็นอย่างมาก สหภาพโซเวียตสามารถใช้อิทธิพลทางการเมืองระหว่างประเทศบีบบังคับหรือต่อรองแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ทางด้านยุโรปกับฝรั่งเศสเพื่อหาทางยุติสงครามได้ ต่อมาเมื่อมีการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนในเดือนตุลาคม 2492 แล้ว เวียดนามก็เปิดความสัมพันธ์ทางการทูตกับจีนและสหภาพโซเวียตในเดือนมกราคม 2493 ระหว่างปี 2493-2499 เป็นช่วงที่เวียดนามมีความใกล้ชิดกับจีนมากกว่าสหภาพโซเวียตทั้งในด้านแนวทางการปฏิวัติ ยุทธศาสตร์การต่อต้านจักรวรรดินิยม และการรับความช่วยเหลือ *สาเหตุสำคัญประการหนึ่งนอกเหนือจากสภาพภูมิศาสตร์ก็คือ นโยบายต่างประเทศของสหภาพโซเวียตมุ่งให้ความสำคัญต่อยุโรปตะวันออกมากกว่าภูมิภาคอื่น ๆ* กว่าสหภาพจะเริ่มสนใจอินโดจีนอย่างจริงจังก็ปลายปี 2496 ซึ่งเป็นระยะเวลาที่ฝ่ายเวียดมิงเริ่มได้เปรียบทางทหารและทางการเมืองแล้ว

เจื่องจิงและผู้นำเวียดนามคนอื่น ๆ ได้รับอิทธิพลแนวความคิดทางการเมืองของจีนอย่างมากในปี 2490 เจื่องจิงได้เขียนหนังสือชื่อ “สงครามต่อต้านจะมีชัย” โดยกำหนดยุทธศาสตร์สงครามต่อต้านของเวียดนามเป็นครั้งแรก ทำให้เจื่องจิงกลายเป็นนักยุทธศาสตร์การทหารที่สำคัญคนหนึ่งของพรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีน เจื่องจิงได้วิเคราะห์สถานการณ์สงครามว่าจะเป็นการต่อสู้ที่ยืดเยื้อและนอกกรอบแบบ พร้อมกับยึดถือยุทธศาสตร์ 3 ขั้นตอนของเหมาเจ๋อตงเป็นแบบฉบับของการต่อสู้ ได้แก่ การตั้งรับ การกบดาน และการตีโต้แตกาววิเคราะห์องค์ประกอบอื่น ๆ ก็มีหลายประการที่แตกต่างไปจากแนวความคิดของเหมาเจ๋อตง เจื่องจิงให้ความสำคัญอย่างมากต่อปัจจัยภายนอก โดยเชื่อว่าดินแดนทั้งหมดเกี่ยวกับสงครามอินโดจีนจะมีผลทำให้นโยบายของจักรวรรดินิยมฝรั่งเศสต้องกระทบกระเทือน และการเปลี่ยนแปลงดุลย์แห่งอำนาจซึ่งหมายถึงการเพิ่มพูนอำนาจทางทหารและการเมืองของสหภาพ

โซเวียตจะเป็นปัจจัยที่ทำลายเสถียรภาพของจักรวรรดินิยมตะวันตก⁽¹¹⁾ เจียงจิงยังมีความคิดเห็นแตกต่างกับเหมาเจ๋อตงเกี่ยวกับความสำคัญของชาวนาในการปฏิวัติ โดยยอมรับว่าชาวเวียดนามส่วนใหญ่เป็นชาวนา กองทัพชาวนาเป็นแกนหลักในการปฏิวัติได้เช่นเดียวกับจีน แต่เจียงจิงสรุปว่าตามข้อเท็จจริงแล้วสงครามชาวนาจะมีชนชั้นกรรมกรเป็นผู้นำเสมอ⁽¹²⁾

แนวความคิดของเจียงจิงเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทหารกับการเมืองเด่นชัดมาก สารสำคัญของแนวความคิดนี้ก็คือ 1. การปลูกฝังอุดมการณ์ในพรรคและในกองทัพเพื่อสร้างจิตสำนึกที่จะพิชิตตนเองและเสียสละตนเองซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสงครามที่เด็ด 2. การขึ้นของพรรคโดยผ่านทางคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่การเมืองของพรรคในกองทัพจะช่วยให้การปฏิวัติประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย 3. กองทัพต้องได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัยและต้องนำอาวุธแบบใหม่เข้ามาประจำในกองทัพได้เร็วที่สุด 4. ขวัญและความสำคัญทางการเมืองสูงจะสามารถทดแทนการขาดแคลนอาวุธและการฝึกฝนทางทหารที่ยังไม่ถึงระดับมาตรฐานสากลได้⁽¹³⁾

ต่อมาภายหลัง วัวเวียนสับ ผู้บัญชาการสูงสุดของกองทัพประชาชนเวียดนาม ก็ได้เขียนหนังสือชื่อ "สงครามประชาชน กองทัพประชาชน" ในปี 2502 โดยมีสาระสำคัญคล้ายคลึงกับของเจียงจิง ข้อแตกต่างก็คือ วัวเวียนสับมีแนวโน้มที่จะพึ่งพาอาวุธทันสมัยและการจัดกองทัพประจำการขนาดใหญ่เพื่อทำสงครามในรูปแบบในระยะเวลาอันรวดเร็ว แต่เจียงจิงยังคงเน้นว่าสงครามต่อต้านต้องเป็นสงครามยืดเยื้อและการต่อสู้ไม่จำกัดเฉพาะทางด้านการทหาร แต่รวมถึงการต่อสู้ทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมด้วย

ในปี 2492 วัวเวียนสับขัดแย้งกับเจียงจิงเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กรทางการเมืองในกองทัพ วัวเวียนสับมีความเห็นว่าเจ้าหน้าที่การเมืองไม่มีความจำเป็นในกองทัพเพราะกองทัพก็รับนโยบายมาจากพรรคโดยตรงอยู่แล้ว แต่เจียงจิงต้องการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่การเมืองจากพรรคไปควบคุมกองทัพในทุกระดับ ความขัดแย้งนี้ออกเหนือจากเหตุผลทางด้านนโยบายแล้ว ก็ยังเกิดจากการต่อสู้ทางการเมืองระหว่างคนทั้งสองเพื่อที่จะมีอำนาจควบคุมกองทัพอีกด้วย ในปีต่อมา เจียงจิงในฐานะเลขาธิการพรรคได้สั่งปลดจันจีเจาซึ่งเป็นเพื่อนสนิทของวัวเวียนสับออกจากเจ้ากรมส่งกำลังบำรุงของกองทัพเวียดนามในความคิดฐานฉ้อราษฎร์บังหลวง ในระยะนี้เจียงจิงมีอำนาจหน้าที่และอิทธิพลสูงในพรรคแม้แต่โฮจิมินห์ก็ไม่ได้ท้าทาย⁽¹⁴⁾

การจัดกองทัพและรูปแบบของความสัมพันธ์ระหว่างพรรคกับกองทัพคล้ายคลึงกับของจีนมาแต่เริ่มแรก กองทัพอยู่ภาย

ได้การขึ้นของพรรค ในกองทัพใช้ระบบผู้นำร่วมระหว่างผู้บังคับบัญชาทางทหารกับเจ้าหน้าที่การเมืองของพรรค มีการแบ่งสายงานของเจ้าหน้าที่ทางการเมืองควบคู่ไปกับหน่วยงานทุกระดับชั้นบังคับบัญชาทางทหาร อำนาจสูงสุดของกองทัพขึ้นอยู่กับกรรมการเมืองประจำกองทัพซึ่งมีหน้าที่ตรวจตราดูแลและฝึกฝนเจ้าหน้าที่การเมืองในกองทัพ เวียดนามจึงดำรงตำแหน่งเจ้ากรมซึ่งเป็นตำแหน่งเดียวในกองทัพที่มียศเทียบเท่าผู้บัญชาการสูงสุดของกองทัพประชาชนเวียดนาม หลังจากที่เจื้อจิงถูกปลดออกจากเลขาธิการพรรคในปี 2499 กองทัพก็เริ่มปรับปรุงโครงสร้างเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการทำสงครามในรูปแบบโดยเริ่มให้ทหารกลับมาใช้เครื่องหมายยศและอินทนูตามแบบสหภาพโซเวียต จัดสายบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อส่วนกลาง และเริ่มระบบเกณฑ์ทหารในปี 2502 พรรคต้องริบจัดให้มีการอบรมศึกษาอุดมการณ์ทางการเมืองแก่ทหารใหม่เพื่อให้ระบบควบคุมกองทัพของพรรคถูกสั่นคลอน แม้กระนั้นก็ยังเกิดการกระทบกระทั่งกันระหว่างผู้บัญชาการทหารกับเจ้าหน้าที่การเมืองของพรรคเกี่ยวกับนโยบายตลอดเวลา⁽¹⁵⁾

ภายหลังความขัดแย้งระหว่างจีนกับสหภาพโซเวียต

เมื่อความขัดแย้งทางอุดมการณ์ระหว่างจีนกับสหภาพโซเวียตเริ่มปรากฏชัดขึ้น บรรดาผู้นำพรรคกรมกรเวียดนามก็มีความคิดเห็นแตกต่างกันออกไปและเริ่มวิพากษ์วิจารณ์นโยบายและอุดมการณ์ของมหาอำนาจทั้งสองอย่างเปิดเผย ทั้งนี้โดยส่วนใหญ่แล้วปฏิกิริยาของผู้นำพรรคแต่ละคนต่อจีนและสหภาพโซเวียตจะขึ้นอยู่กับนโยบายแต่ละเรื่องหรือเหตุการณ์แต่ละกรณี มิใช่ว่าผู้นำคนหนึ่งคนใดจะนิยมหรือผูกพันกับมหาอำนาจหนึ่งมหาอำนาจใดโดยเด็ดขาดอย่างที่นักเขียนหลายคนเข้าใจ ความคิดเห็นที่แสดงออกก็มักจะเกิดจากการคำนึงถึงผลประโยชน์ของเวียดนามเป็นสำคัญถ้านโยบายหรืออุดมการณ์ของมหาอำนาจใดสอดคล้องกับผลประโยชน์ของเวียดนามตามความคิดเห็นของตน ผู้นำคนนั้นก็จะสนับสนุนอย่างเต็มที่พร้อมทั้งวิพากษ์วิจารณ์คัดค้านผู้ที่มีความคิดเห็นตรงข้ามอีกประการหนึ่งการสนับสนุนมหาอำนาจหนึ่งมหาอำนาจใดในแต่ละกรณีอาจเป็นเพราะเวียดนามมีนโยบายที่จะเอาใจเพื่อหวังผลในความช่วยเหลือและสนับสนุนของมหาอำนาจนั้น ๆ ทั้งทางการเมือง การทหาร และเศรษฐกิจ ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อเวียดนามในสถานการณ์สงครามที่กำลังดำเนินอยู่ การแสดงความคิดเห็น

สนับสนุนมหาอำนาจเพราะความนิยมเลื่อมใสหรือผูกพันจึงเป็นเสมือนตัวแทนหรือกระบอกเสียงของมหาอำนาจนั้น ๆ ไม่น่าจะเป็นไปได้ ฉะนั้นการแบ่งผู้นำพรรคออกเป็นกลุ่มนิยมจีน กลุ่มนิยมสหภาพโซเวียต หรือกลุ่มเป็นกลาง อย่างถาวรย่อมไม่น่าจะเป็นไปได้เช่นกัน แต่ถ้าจะกล่าวว่าแนวความคิดส่วนใหญ่ของผู้นำพรรคคนหนึ่งสอดคล้องกับอุดมการณ์หรือนโยบายของมหาอำนาจใดมหาอำนาจหนึ่ง ก็พอจะกล่าวได้⁽¹⁶⁾ ความขัดแย้งในระหว่างกลุ่มผู้นำพรรคจึงน่าจะมีสาเหตุจากนโยบายภายในและการแข่งขันกันเพื่อคุมอำนาจทางการเมืองมากกว่าผลสะท้อนของความขัดแย้งระหว่างจีนกับสหภาพโซเวียต

ระหว่างปี 2499-2505 เป็นระยะเวลาที่เวียดนามสามารถรักษาคุณภาพของความสัมพันธ์กับจีนและสหภาพโซเวียตได้เป็นอย่างดี สำหรับเจื้อจิงนั้น แม้จะดำรงตำแหน่งเลขาธิการพรรคงานที่รับผิดชอบส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับกิจการภายในพรรคและการกำหนดนโยบายการเมืองภายในประเทศ รวมทั้งเป็นนักทฤษฎีผู้วางแนวทางการปฏิบัติเวียดนามด้วย เจื้อจิงไม่ค่อยได้เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์กับต่างประเทศมากนัก ในระยะหลัง ๆ ก็ไม่ค่อยได้เป็นผู้แทนของพรรคเดินทางไปต่างประเทศ แม้จะเห็นด้วยกับทฤษฎีการปฏิวัติของจีน เจื้อจิงก็ไม่ได้วิพากษ์วิจารณ์โจมตีนโยบายของสหภาพโซเวียตโดยเปิดเผยเช่นผู้นำคนอื่น ๆ และเมื่อจีนดำเนินนโยบายการเมืองและเศรษฐกิจผิดพลาด เช่น นโยบายดอกไม้นานร้อยดอกในปี 2499⁽¹⁷⁾ นโยบายก้าวกระโดดไกลในปี 2502⁽¹⁸⁾ หรือการปฏิวัติวัฒนธรรมระหว่างปี 2509 - 2512 เจื้อจิงก็ไม่ได้โต้แย้งจีน ทั้งยังไม่ยอมวิพากษ์วิจารณ์ใด ๆ เมื่อจีนเปิดสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมกับสหรัฐอเมริกาในปี 2514 การไม่แสดงความคิดเห็นส่วนตัวเกี่ยวกับนโยบายหรือความขัดแย้งเกี่ยวกับผลประโยชน์ของต่างประเทศเป็นผลต่อเนื่องจิงในทางการเมืองเป็นอย่างมาก การวิพากษ์วิจารณ์จะมีขึ้นก็ต่อเมื่อนโยบายนั้นมีผลกระทบต่อผลประโยชน์ของเวียดนามโดยตรง อย่างไรก็ตามนโยบายต่างประเทศของเวียดนามต่อจีนและสหภาพโซเวียตจะเป็นมติเอกฉันท์ของพรรคเสมอ แม้ผู้นำแต่ละคนจะวิพากษ์วิจารณ์นโยบายของมหาอำนาจทั้งสองแตกต่างกันออกไป

เจื้อจิงได้เข้าร่วมประชุมสมัชชาพรรคชุมชนนิยมสหภาพโซเวียตครั้งที่ ๒๐ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของความขัดแย้งทางอุดมการณ์ระหว่างจีนกับสหภาพโซเวียต ในฐานะผู้แทนพรรคกรมกรเวียดนาม เมื่อกลับถึงเวียดนามเจื้อจิงก็ได้กล่าวสุนทรพจน์ ณ ที่ประชุมคณะกรรมการกลางของพรรคครั้งที่ 9 เดือนเมษายน 2499 สนับสนุนนโยบาย 3 ข้อของครุสชอฟ พร้อมกับวิพากษ์วิจารณ์สมาชิกพรรคที่ไม่เห็นด้วยกับนโยบายนี้ว่า *มีบางคนที่ยังไม่ยอม*

เชื่อว่านโยบายนี้และนโยบายการรวมประเทศโดยสันติวิธีเป็นนโยบายที่ถูกต้อง ทั้งยังกล่าวหาว่าเป็นนโยบายหลอกลวงของพวกนิคมลัทธิเก๋ หัสนะของที่ประชุมสันนิษฐานพรรคคอมมิวนิสต์สหภาพโซเวียตที่ว่า แต่ละประเทศย่อมมีรูปแบบการเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบสังคมนิยมของตัวเองและในปัจจุบันสงครามเป็นสิ่งที่สามารถหลีกเลี่ยงได้ นั้น มีส่วนช่วยให้เราเชื่อมั่นยิ่งขึ้นว่านโยบายการต่อสู้เพื่อรวมชาติของพรรคกรรมกรเวียดนามและแนวร่วมปิตุภูมิมีความถูกต้อง” (19)

เป็นความจริงที่ว่า ผู้นำพรรคกรรมกรเวียดนามหลายคนไม่เห็นด้วยกับนโยบายของครุสชอฟตั้งแต่เริ่มแรก ในจำนวนนี้มีเลส่วนซึ่งขณะนั้นเป็นประธานคณะกรรมการสาขาภาคใต้ของพรรคร่วมอยู่ด้วย ปฏิกริยาของพรรคต่อนโยบายของผู้นำสหภาพโซเวียตยิ่งเด่นชัดในระหว่างปี 2506 – 2507 เมื่อครุสชอฟดำเนินนโยบายผ่อนคลายความตึงเครียดกับสหรัฐอเมริกาในขณะที่สหรัฐอเมริกาเข้าแทรกแซงเวียดนามทางการเมืองและการทหารมากขึ้นเรื่อย ๆ ในช่วงนี้เวียดนามจึงมีความใกล้ชิดกับจีนมากขึ้น จนกระทั่งมีการเปลี่ยนแปลงผู้นำสหภาพโซเวียตจากครุสชอฟเป็นเลโอนิด อิลิช เบเรชเนฟแล้ว สัมพันธภาพระหว่างเวียดนามกับสหภาพโซเวียตจึงเข้าสู่สภาพปกติ ระหว่างปี 2507 – 2513 จึงเป็นระยะเวลาที่เวียดนามสามารถรักษาคุณภาพของความสัมพันธ์กับจีนและสหภาพโซเวียตไว้ได้

การปลดเจียงจิงออกจากตำแหน่งเลขาธิการพรรค

ในปี 2499 เจียงจิงซึ่งมีความเห็นว่ายโยบายการปฏิวัติสังคมนิยมในภาคเหนือมีความสำคัญที่สุดในขณะนั้นได้ดำเนินการริเริ่มปฏิรูปที่ดินให้เป็นระบบรวบรวม นโยบายนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะสร้างความเสมอภาคให้แก่ชาวนาและล้มเลิกกรรมสิทธิ์ที่ดินของบรรดาชนชั้นเจ้าที่ดินทั้งหลาย แต่เมื่อนำไปปฏิบัติกลับเกิดความผิดพลาดมากมาย เจ้าหน้าที่ระดับท้องถิ่นได้ใช้ความรุนแรงและขาดความเป็นธรรมกับชาวนา หรือแม้แต่กับผู้ที่ป็นสมาชิกพรรค จนในที่สุดได้เกิดกบฏชาวนาขึ้นที่เมืองงอันและทังฮั่ว รัฐบาลต้องใช้ทหารเข้าปราบปรามทำให้มีผู้เสียชีวิตกว่าหมื่นคน เหตุการณ์ครั้งนี้มีผลให้เจียงจิง ในฐานะประธานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน ถูกปลดออกจากตำแหน่งเลขาธิการพรรค แต่ยังคงอยู่ในคณะกรรมการการเมือง การปลดเจียงจิงนี้ถือเป็นการลงโทษที่รุนแรงสำหรับสมาชิกพรรครุ่นอาวุโสซึ่งร่วมงานของพรรคมาแต่แรก ที่จริงแล้วความผิดพลาดของนโยบายนี้อยู่ที่การนำไปปฏิบัติและน่าจะเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของคณะกรรมการการเมืองเพราะมติของพรรคเกี่ยวกับนโยบายนี้เป็นเอกฉันท์เช่นเดียวกับนโยบายอื่น ๆ แต่เจียงจิงในฐานะเลขาธิการพรรคกลับเป็นแพะรับบาปแทนผู้นำพรรคคนอื่น ๆ สาเหตุที่ถูกปลดคนออกก็จะเนื่องจากความรับผิดชอบในนโยบายนี้แล้ว สาเหตุที่สำคัญอีกข้อหนึ่งก็คือ พรรคและโฮจิมินห์ต้องการผู้ที่มีแนวความคิดสายกลางมาบริหารงานของพรรคเพื่อแก้ไขภาพพจน์ที่เสียหายของพรรคในสายตาของสมาชิกพรรคและประชาชนเวียดนามมา เจียงจิงนั้นนอกจากจะนิยมแนวทางการปฏิวัติของจีนซึ่งเป็นแนวทางที่รุนแรงแล้ว ยังมีลักษณะครอบงำ อย่างน้อยก็ทางแนวความคิด ทางการเมือง อย่างไรก็ตาม เจียงจิงเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถสูงและเป็นสมาชิกอาวุโสคนสำคัญของพรรคต่อมาไม่นานจึงได้รับตำแหน่งสำคัญอื่น ๆ ของรัฐเป็นการทดแทน

ในกรณีกบฏชาวนานี้สมาชิกพรรคหลายคนที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินก็ถูกลงโทษเช่นกัน ส่วงก๊วก เวียด รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร และเลวันเลื่อง ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดองค์กรของพรรคในด้านการปฏิรูปที่ดิน ถูกปลดออกจากคณะกรรมการการเมืองเหลือเพียงการเป็นสมาชิกคณะกรรมการกลางของพรรค โฮจิมินห์จึง ถูกปลดออกจากคณะกรรมการกลางเหลือเพียงการเป็นสมาชิกพรรค (20)

หลังจากที่เจ็องจิงถูกปลดออกจากตำแหน่งเลขาธิการพรรค ประธานาธิบดีโฮจิมินห์ในฐานะประธานพรรคได้เข้ารับการแทนชั่วคราวจนถึงปี 2503 แต่ความเป็นจริงแล้วเนื่องจากฐานะประมุขของประเทศทำให้โฮจิมินห์มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับการกิจการของรัฐมาก โดยเฉพาะการต่างประเทศและปัญหาความแตกแยกภายในค่ายสังคมนิยมซึ่งมีผลกระทบต่อการเมืองภายในของเวียดนาม เลส่วนจึงทำหน้าที่เลขาธิการแทนในนาม ของโฮจิมินห์ ในช่วงนี้เจ็องจิงเข้ารับตำแหน่งบริหารสำคัญ ๆ ของรัฐ 2 ตำแหน่ง ได้แก่ รองนายกรัฐมนตรี (2501 – 2503) และ ประธานคณะกรรมการการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์แห่งรัฐ (2501 – 2504)

ในการประชุมสมัชชาพรรคกรรมกรเวียดนามครั้งที่ 3 เมื่อเดือนกันยายน 2503 ได้มีการเลือกผู้ที่จะดำรงตำแหน่งสำคัญ ๆ ของพรรคและในระดับรัฐ พร้อมกับมีการประกาศรายชื่อสมาชิกคณะกรรมการกรรมการเมืองชุดใหม่ของพรรค

เลส่วน ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการคนที่ 1 ของพรรคและเป็นสมาชิกคณะกรรมการกรรมการเมืองหมายเลข 2 รองจากโฮจิมินห์ มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับพรรค โดยมีเลดึกทอ สมาชิกฯ หมายเลข 7 เป็นผู้ช่วยในการจัดตั้งองค์กรของพรรค, เวียนจื๊ง สมาชิกฯ หมายเลข 8 เป็นผู้ช่วยประสานงานระหว่างพรรคกับกองทัพ และ ฟามหุ่ง สมาชิกฯ หมายเลข 5 เป็นผู้แทนของพรรคในเขตภาคใต้

เจ็องจิง ได้รับเลือกให้เป็นประธานคณะกรรมการประจำของรัฐบาลและเป็นสมาชิกคณะกรรมการกรรมการเมืองหมายเลข 3 มีหน้าที่รับผิดชอบทางรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีฮวันฮวนสมาชิกฯ หมายเลข 11 เป็นรองประธานคณะกรรมการประจำของรัฐบาล เจ็องจิงยังคงเป็นสมาชิกสภาบริหารสูงสุดของแนวร่วมปึกฎุมิเวียดนามอยู่

ฟามวันดั่ง คงดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและเป็นสมาชิกคณะกรรมการกรรมการเมืองหมายเลข 4 มีหน้าที่รับผิดชอบการบริหารงานของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ โดยมีว้อเวียนสับสมาชิกฯ หมายเลข 6 เป็นรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม, เวียนดุยจิง สมาชิกฯ หมายเลข 9 เป็นรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ, เลห่งวี สมาชิกฯ หมายเลข 10 เป็นรองนายกรัฐมนตรีฝ่ายอุตสาหกรรม, ฟามหุ่ง เป็นรองนายกรัฐมนตรีฝ่ายการคลังและพาณิชย์ และ จันก๊วกฮวนสมาชิกฯ หมายเลข 12 เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงรักษาความปลอดภัย

दनดึกถั่ง ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งรองประธานาธิบดี แต่ไม่ได้เป็นสมาชิกคณะกรรมการกรรมการเมือง

การเลือกผู้นำพรรคเข้าดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในครั้งนี้เป็นการรักษาคุณลย์อำนาจของผู้นำในระดับสูง โดยเฉพาะระหว่างเลส่วน เจ็องจิง และฟามวันดั่ง เพื่อให้เกิดดุลยภาพและความสามัคคีในการบริหารงานของพรรคและของรัฐ

แม้จะพ้นจากตำแหน่งเลขาธิการพรรคแล้วเจ็องจิง ก็ยังคงมีอำนาจทางนิตินัยอยู่ในองค์กรสำคัญของรัฐ ตามรัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนามฉบับวันที่ 31 ธันวาคม 2502 อำนาจหน้าที่ของรัฐสภาและคณะกรรมการประจำของรัฐสภาได้ถูกกำหนดไว้ว่าภมาษ รัฐสภาเป็นองค์กรสูงสุดของอำนาจรัฐและเป็นองค์กรนิติบัญญัติองค์กรเดียวในสาธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนาม (มาตรา 43 และ 44) ปกติรัฐสภาจะอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี แต่ในยามสงครามหรือสถานการณ์พิเศษ รัฐสภาอาจยืดอายุออกไปได้อีก (มาตรา 45) รัฐสภามีหน้าที่ตราและแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ออกกฎหมาย ควบคุมให้มีการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ เลือกตั้งประธานาธิบดีและรองประธานาธิบดี เลือกตั้งนายกรัฐมนตรีตามคำแนะนำของประธานาธิบดีและเลือกตั้งรองนายกรัฐมนตรีตามคำแนะนำของนายกรัฐมนตรี เลือกตั้งรองประธานและคณะกรรมการสภากลาโหมตามคำแนะนำของประธานาธิบดี เลือกตั้งประธานศาลประชาชนสูงสุดและอธิบดีอัยการประจำองค์กรควบคุมสูงสุดของประชาชน รัฐสภายังมีอำนาจถอดถอนประธานาธิบดี รองประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี กรรมการสภากลาโหม ประธานศาลประชาชนสูงสุดและอธิบดีอัยการประจำองค์กรควบคุมสูงสุดของประชาชน รวมทั้งอำนาจในการประกาศสงครามและสันติภาพ (มาตรา 50)

สำหรับคณะกรรมการประจำของรัฐบาล ซึ่ง เป็นองค์กรถาวรของรัฐสภานั้น มีอำนาจควบคุมการปฏิบัติงานของคณะรัฐมนตรี ศาลประชาชนสูงสุดและกรมอัยการประจำองค์กรควบคุมสูงสุดของประชาชนแต่งตั้งและถอดถอนรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี รองประธานและผู้พิพากษาศาลประชาชนสูงสุด รองอธิบดีอัยการและอัยการประจำองค์กรควบคุมสูงสุดของประชาชน แต่งตั้งและถอดถอนผู้แทนทางการทูตผู้มีอำนาจเต็ม กำหนดชั้นหรือยศของทหาร เจ้าหน้าที่การทูตและข้าราชการอื่น ๆ ให้ดัตยานหรือยกเลิกสนธิสัญญาที่ทำกับต่างประเทศ หากรัฐสภาไม่อยู่ในสมัยประชุมก็มีอำนาจประกาศภาวะสงครามเมื่อมีการโจมตีด้วยกำลังทหาร กำหนดให้มีการระดมพลทั่วประเทศหรือบางส่วน ประกาศกฎอัยการศึก และหากจำเป็นรัฐสภาอาจมอบอำนาจหน้าที่อื่นใดให้คณะกรรมการประจำอีกก็ได้ (มาตรา 51) ⁽²¹⁾

ถ้าพิจารณาตามตัวบทรัฐธรรมนูญแล้วจะเห็นได้ว่ารัฐ

สถานเป็นองค์กรที่มีอำนาจสูงสุดควบคุมองค์กรและข้าราชการ ตำแหน่งสำคัญของรัฐทั้งหมด ทั้งนี้เพราะโดยหลักการแล้ว “อำนาจทั้งหมดในสาธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนามเป็นของประชาชน ประชาชนใช้อำนาจผ่านทางรัฐสภาและสภาประชาชนทุกระดับที่ได้รับเลือกโดยประชาชนและรับผิดชอบต่อประชาชน (มาตรา 4) ⁽²²⁾” แต่ในข้อเท็จจริง สาธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนามก็เหมือนกับประเทศชุมชนนิยมทั่วไปที่พรรคชุมชนนิยมมีอำนาจสูงสุดควบคุมรัฐบาลและองค์กรต่าง ๆ ของรัฐอีกทีหนึ่ง กรมการเมืองของพรรคเป็นองค์กรสูงสุดที่จะกำหนดนโยบายบริหารประเทศที่แท้จริง ในคณะกรรมการประจำของรัฐสภานั้น ประธานฯ รองประธานฯ และสมาชิกส่วนใหญ่ก็มาจากคณะกรรมการกรมการเมืองและคณะกรรมการกลางของพรรค ฉะนั้นอำนาจหน้าที่ของรัฐสภาที่แท้จริงก็คงอยู่ในมือของพรรคนั่นเอง

สำหรับแนวร่วมปฏิวัติเวียดนามนั้น สภาบริหารสูงสุดของแนวร่วมมีโฮจิมินห์เป็นประธานกิตติมศักดิ์และคนดีกั้ง เป็นประธานคณะกรรมการ พร้อมด้วยกรรมการอีก 11 คน เจื้อจิงเป็นกรรมการคนที่ 1 และกรรมการคนที่ 2 ถึง 5 ก็เป็นสมาชิกพรรคกรรมกรเวียดนาม นอกนั้นมาจากพรรคการเมืองและกลุ่มศาสนาที่มีแนวความคิดคล้ายคลึงกับเจื้อจิง ซึ่งได้แก่ ช่วงก๊วกเวียด ประธานสมาพันธ์กรรมกรเวียดนาม, เวียนจี้ทัง หัวหน้ากรมการเมืองประจำกองทัพประชาชนเวียดนาม, จูวันตัน พลตรีในกองทัพประชาชนเวียดนามและเป็นชาวเขากลุ่มน้อย, เวียนทีถั๊ป สมาชิกสหภาพสตรีเวียดนาม รวมทั้งประธานฯ คนดีกั้งด้วย

ขอบข่ายการปฏิบัติงานของแนวร่วมฯ ครอบคลุมทั่วทั้งภาคเหนือและภาคใต้ของเวียดนาม เป็นองค์กรที่รวบรวมกลุ่มพลังทางการเมืองต่าง ๆ ทั่วประเทศซึ่งต้องการต่อสู้เพื่อเสรีภาพ ประชาธิปไตย และต่อต้านจักรวรรดินิยมอเมริกาผู้แทรกแซงกิจการภายในของเวียดนาม

ถ้าพิจารณาองค์ประกอบของคณะกรรมการสภาบริหารสูงสุดและขอบข่ายการปฏิบัติงานของแนวร่วมฯ แล้ว ดูเหมือนว่าเจื้อจิงจะสามารถมีอิทธิพลควบคุมแนวร่วมปฏิวัติเวียดนามและมีฐานอำนาจกว้างขวางทั่วประเทศ แต่ตามข้อเท็จจริงแล้วแนวร่วมฯ ถูกควบคุมและชี้นำจากพรรคกรรมกรโดยตรง ผู้มีอำนาจสูงสุดได้แก่คณะกรรมการกรมการเมืองภายใต้การนำของเลส่วนนั่นเอง คนดีกั้งได้กล่าวในที่ประชุมครั้งที่ 3 ของสมัชชาพรรคกรรมกรเวียดนามในเดือนกันยายน 2503 ว่า “ในขณะที่เราทำงานให้แนวร่วมฯ เราต้องระลึกถึงข้อสำคัญต่อไปนี้ 1. เชิดชูการนำของพรรค (กรรมกร) สิทธิของพรรคที่จะชี้นำถือเป็นเด็ดขาดพรรคหรือกลุ่มอื่น ๆ ไม่มีส่วนร่วมในการชี้นำนี้.....” เจื้อจิงเองก็ได้เขียนไว้ในบทความชื่อ

“บนเส้นทางที่คาร์ล มาร์กซ ได้วางไว้” ว่า “แนวร่วมฯ ต้องอยู่ภายใต้การชี้นำอย่างใกล้ชิดของพรรคมาร์กซ์เลนิน.....พรรคต้องมีสระอย่างเต็มที่.....พรรคต้องไม่ยอมให้พรรคอื่น ๆ มีส่วนร่วมในการชี้นำ และต้องระมัดระวังอย่างเต็มที่ไม่ให้องค์กรบริหารของแนวร่วมฯ นีตกไปอยู่ในมือของพวกเขากระฎุมพีชาตินิยมได้” ⁽²³⁾

เนื่องจากเจื้อจิงได้เคยดำรงตำแหน่งเลขาธิการพรรคมานาน อิทธิพลทางการเมืองภายในพรรคจึงยังคงมีอยู่มาก สมาชิกคณะกรรมการกรมการเมืองหลายคนก็มีแนวความคิดทางการเมืองคล้ายคลึงกับเจื้อจิงได้แก่ เวียนจี้ทัง เวียนดุยจิง เลทงจี้ ฮวงวันฮวน และจันก๊วกฮวน (สมาชิกหมายเลข 8, 9, 10, 11 และ 12) สมาชิกพรรคอีกหลายคนก็เชื่อกันว่าเป็นคนของเจื้อจิงก็มีตำแหน่งสำคัญ ๆ ในองค์กรต่าง ๆ ของพรรค เช่น องค์การชาวนา องค์การกรรมกร องค์การเยาวชน องค์การแม่บ้าน หน่วยงานเผยแพร่และโฆษณาชวนเชื่อของพรรค (หนังสือพิมพ์และนิตยสารต่าง ๆ) ⁽²⁴⁾ ฯลฯ รวมทั้งในกองทัพและในหน่วยงานของรัฐสภาด้วย

นโยบายการปฏิวัติสังคมนิยมในภาคเหนือ

ตลอดระยะเวลาของสงครามอินโดจีนครั้งที่ 2 พรรคกรรมกรเวียดนามได้กำหนดนโยบายหลักของชาติไว้แนชัด 3 ประการ ได้แก่ 1. การปฏิวัติสังคมนิยมในภาคเหนือ 2. การปลดปล่อยภาคใต้ และ 3. การรวมประเทศ นโยบายเหล่านี้มีขึ้นเมื่อผู้นำพรรคเห็นว่าการรวมประเทศโดยสันติวิธีภายในกำหนดเวลาที่ตกลงกันไว้ ณ ที่ประชุมเจนีวาปี 2497 ไม่มีโอกาสเป็นไปได้อีกต่อไป ⁽²⁵⁾ ปัญหาพื้นฐานของการนำนโยบายทั้ง 3 ไปปฏิบัติอยู่ที่ ความเห็นแตกต่างกันของผู้นำพรรคเกี่ยวกับการจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังของนโยบาย

เจื้อจิงมีความเห็นว่าการสร้างสรรคัลัทธิสังคมนิยมในภาคเหนือเป็นภารกิจที่สำคัญอันดับแรกก่อนการทำสงครามปลดปล่อยภาคใต้ เพราะถ้าภาคเหนือมีระบบสังคมนิยมที่มั่นคงแล้วก็จะสามารถเป็นแนวหลังอันถาวรและมีประสิทธิภาพสำหรับการปฏิวัติในภาคใต้ต่อไป ในบทความชื่อ **“บนเส้นทางที่คาร์ล มาร์กซ ได้วางไว้”** เจื้อจิงได้เขียนเกี่ยวกับปัญหาการจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังของนโยบายทั้ง 3 นี้ว่า “เราจะต้องมองว่าจะรวมประเทศเสร็จก่อนแล้วจึงทำการปฏิวัติสังคมนิยมหรือ ภาคเหนือต้องผ่านขั้นตอนการพัฒนาของระบบทุนนิยมก่อนเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบสังคมนิยมหรือ พรรคของเราตอบว่า “ไม่” เพราะเราต้องการการปฏิวัติแบบต่อเนื่องและรวดเร็ว โดยไม่มีการสะดุดหยุดพัก” ⁽²⁶⁾ ความคิดเห็นนี้แตกต่างกับความคิด

เห็นของเลส่วนที่ยอมรับว่าการสร้างสรรค์สังคมนิยมในภาคเหนือเป็นภาระกิจที่สำคัญ แต่ภาระกิจแนวหน้าในภาคใต้ยังสำคัญยิ่งกว่า ในสภาวะปัจจุบันพรรคจึงต้องปลดปล่อยภาคใต้ให้สำเร็จโดยสมบูรณ์เสียก่อน วีโอเวียนสับก็มีความคิดเห็นใกล้เคียงกับเลส่วน โดยเชื่อว่าเมื่อสงครามปลดปล่อยภาคใต้ได้ชัยชนะโดยเด็ดขาดแล้ว พรรคจึงจะสามารถสร้างสรรค์ระบบสังคมนิยมในภาคเหนือได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการปฏิวัติประชาธิปไตยแห่งชาติในภาคใต้ก็จะเกิดขึ้นตามมา⁽²⁷⁾ ในที่สุดผู้นำพรรคก็หาทางประนีประนอมกันได้โดยดำเนินนโยบายทั้ง 2 อย่างควบคู่กันไป

ข้อขัดแย้งต่อมาก็คือ การตีความและการนำนโยบายการปฏิวัติสังคมนิยมในภาคเหนือไปปฏิบัติเจื้อจิงต้องการให้มีการปฏิวัติไปสู่สังคมนิยมอย่างรวดเร็วและเด็ดขาด โดยคัดค้านการผ่อนปรนและประนีประนอมกับชนชั้นเจ้าสมบัติ หลังจากการปฏิรูปที่ดินในปี 2499 ประสบความสำเร็จ ผู้นำพรรคหลายคนพยายามฟื้นฟูระบบกรรมสิทธิ์ที่ดินของเอกชนขึ้นมา เพื่อแก้สภาพของพรรคและเพื่อจูงใจให้ชาวนามีกำลังใจผลิตผลผลิตทางการเกษตรมากขึ้น จนเพียงพอต่อความต้องการของประเทศ ในจำนวนผู้นำเหล่านี้มีเลส่วนร่วมอยู่ด้วย เจื้อจิงต่อต้านแนวความคิดนี้อย่างรุนแรง โดยกล่าวหาว่าระบบกรรมสิทธิ์ที่ดินของเอกชนเป็นความคิดของพวกฝ่ายขวา ซึ่งในที่สุดจะก่อให้เกิดการฉ้อราษฎร์บังหลวง เกิดความเสียหายแก่ระบบการผลิตร่วม ก่อให้เกิดการฟื้นฟูและแพร่ขยายของระบบการทำงานแบบปัจเจกชน ระบบนายทุนที่ดินและระบบที่นาให้เช่า เจื้อจิงได้คัดค้านนโยบาย “สัญญา 3 ข้อกับครอบครัว” ที่ยอมให้มีการเกษตรกรรมภาคครอบครัวนอกเหนือไปจากภาคการรวมด้วย⁽²⁸⁾ และได้กล่าวหาพวกที่สนับสนุนนโยบายนี้ว่ายึดถือแต่แนวทางปฏิบัตินิยมโดยไม่พิจารณาทฤษฎีมาร์กซ์เลนินให้ต้องแท้เสียก่อน

แนวความคิดทางชนชั้นของเจื้อจิงก็แตกต่างกับแนวความคิดของเลส่วนเช่นกัน ทั้งสองคนได้แบ่งชนชั้นในสังคมเวียดนามออกเป็น 4 ชนชั้น ได้แก่ ชนชั้นชาวนา ชนชั้นกรรมกร ชนชั้นนายทุนน้อย และชนชั้นนายทุนระดับชาติ เจื้อจิงเห็นว่านายทุนระดับชาติเป็นพวกปฏิกริยาที่กดขี่ชนชั้นกรรมกรชีพและชนชั้นชาวนา บางครั้งก็ร่วมมือกับนายทุนและนักล่าอาณานิคมต่างชาติ จึงเป็นชนชั้นที่ต้องกำจัดให้หมดไป แต่เลส่วนยังยอมรับว่านายทุนระดับชาติมีส่วนช่วยในการทำสงครามต่อต้านจักรวรรดินิยมต่างชาติเพื่อเอกราชของเวียดนาม และแม้ว่านายทุนระดับชาติซึ่งมีแนวความคิดเป็นปฏิกริยาจะยังคงอยู่ ลูกหลานของชนชั้นนี้ก็จะค่อย ๆ จับขาบวัฒนธรรมการเมืองและจิตสำนึกทางประวัติศาสตร์จนในที่สุดก็จะเป็นฝ่ายชนชั้นกรรมกรชีพและชนชั้นชาวนา สำหรับชนชั้นนายทุนน้อยนั้น เจื้อจิงเห็นว่าสามารถเป็นพันธมิตรของกรรมกรและชาวนาในการปฏิวัติประชาธิปไตยมวลชนได้ แต่จิตสำนึกในการปฏิวัติยังไม่มั่นคงแน่นอนเหมือนชนชั้นกรรมกรและชนชั้นชาวนา ดังนั้นชนชั้นกรรมกรและชนชั้นชาวนา (โดยเฉพาะชนชั้นกรรมกร) จึงต้องเป็นผู้นำในการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงสังคม นอกจากนั้นเจื้อจิงยังต่อต้านปัญญาชนชนชั้นกลาง และพวกนับถือคริสต์ศาสนาอีกด้วย แต่เลส่วนกลับมีความเห็นว่า ในฐานะประชาชนในประเทศอาณานิคม ทุกคนย่อมมีจิตสำนึกในความรักชาติ ดังนั้นชนชั้นกรรมกรและชาวนาจึงสามารถชักนำเอาชนชั้นนายทุนน้อยส่วนใหญ่เข้ามาเป็นพันธมิตรได้ ในที่สุดการแบ่งชนชั้นอย่างเด่นชัดก็จะหมดไป⁽²⁹⁾

เกี่ยวกับชนชั้นชาวนานั้น พรรคได้วิเคราะห์ฐานะทางเศรษฐกิจของชาวนาออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ ชาวนาร่ำรวยมีที่นาให้เช่า ชาวนามีที่นาทำกินมาก ชาวนามีที่นาทำกินปานกลาง ชาวนามีที่นาทำกินน้อย และชาวนายากจนต้องเช่านาทำกิน เจื้อจิงมีความเห็นว่าชาวนาสองระดับหลังเท่านั้นที่จะเป็นชนชั้นที่มีจิตสำนึกในการปฏิวัติสังคมนิยม ดังนั้นจึงต้องทำการปฏิรูปที่ดินล้มเลิกกรรมสิทธิ์ที่ดินเอกชนของชาวนาสองระดับแรกเพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคม แต่ผู้นำพรรคหลายคนรวมทั้งเลส่วนกลับเห็นว่า ชนชั้นชาวนาที่มีนาทำกินปานกลางเป็นชนชั้นที่มีจำนวนมากและสมควรเอาไว้เป็นพันธมิตรในการปฏิวัติสังคมนิยม ถ้าจะต่อต้านก็ควรต่อต้านเฉพาะชาวนาร่ำรวยมีที่นาให้เช่าและชาวนาที่มีที่นาทำกินมาก ปัญหานี้ได้เกิดขึ้นเมื่อมีการปฏิรูปที่ดินในปี 2499 เมื่อนโยบายที่นำไปปฏิบัติถือเอาการตีความของเจื้อจิงเป็นหลัก จึงทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมในหมู่ชาวนาทั่วไปจนเกิดกบฏชาวนาดังกล่าวมาแล้วข้างต้น

แนวความคิดในการปฏิวัติสังคมนิยมอย่างรุนแรงของเจื้อจิงไม่เคยเปลี่ยนแปลง ในปี 2502 เจื้อจิงได้เขียนในบทความชื่อ “ปัญหา

ชาวนากับการปฏิวัติเวียดนาม” ซึ่งความแตกต่างระหว่างการปฏิวัติเวียดนามกับการปฏิวัติจีน โดยกล่าวว่า ที่พรรคคอมมิวนิสต์จีนต้องใช้วิธีการค่อย ๆ ลดกรรมสิทธิในการถือที่ดินที่เล็กเล็กละน้อย เพื่อไม่ให้กระทบกระเทือนพวกชนชั้นเจ้าที่ดินก็เพราะในช่วงปี 2480 – 2488 นั้นพรรคคอมมิวนิสต์จีนยังต้องร่วมเป็นพันธมิตรกับพรรคก๊กมินตั๋งซึ่งเป็นตัวแทนของพวกนายทุนเพื่อต่อต้านญี่ปุ่น แต่ในเวียดนามสถานะไม่เหมือนกับในจีนเพราะพรกรรมกรเวียดนามสามารถถูกอำนาจรัฐไว้ได้ พรรคพันธมิตรอื่น ๆ ในขบวนการเวียดนามไม่มีอำนาจต่อรองสูง ฉะนั้นการปฏิวัติเวียดนามจึงควรกระทำอย่างรวดเร็วและเด็ดขาด⁽³⁰⁾

เจื้อจิงยังสนับสนุนว่าการปฏิวัติไปสู่ระบบสังคมนิยมด้วยการล้างเป็นวิธีการที่จำเป็นและมีประสิทธิภาพกว่าการเปลี่ยนแปลงโดยสันติวิธี ความคิดเห็นนี้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมซึ่งเจื้อจิงเคยเห็นด้วยกับนโยบายของครุสชอฟเมื่อปี 2499 ปีฉัที่ทำให้เจื้อจิงนิยมแนวทางรุนแรงก็คือสถานการณ์ทางการเมืองและสภาวะสงครามในเวียดนาม เจื้อจิงได้เขียนไว้ในบทความชื่อ “บนเส้นทางที่ลัทธิมาร์กซ์ได้วางไว้” ว่า “หลักเกณฑ์พื้นฐานที่ใช้แยกผู้ที่นิยมลัทธิมาร์กซ์เลินินอย่างแท้จริงออกจากพวกฉวยโอกาสทุกแนวทางก็คือการพิจารณาคุณสมบัติของผู้ที่นั้นจะใช้หรือไม่ใช้ความรุนแรงในการปฏิวัติมวลชนเพื่อทำลายล้างเครื่องมือรัฐของชนชั้นผู้กดขี่และจัดตั้งรัฐเผด็จการของชนชั้นกรรมาชีพ.....แถลงการณ์ของที่ประชุมผู้แทนพรรคคอมมิวนิสต์และพรกรรมกร ณ มอสโกเมื่อปี 2500 และ 2503 ได้กล่าวถึงแนวทางในการเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบสังคมนิยมว่าเป็นไปได้ 2 แนวทาง นั่นคือ โดยสันติวิธีและโดยการใช้กำลัง พรรคของเราเห็นด้วยกับจุดนี้ แต่ในขณะที่เดียวกันก็ขอเน้นว่าปัจจุบันนี้ในประเทศทุนนิยมหลายประเทศนายทุนผูกขาดระดับชาติผูกพันอยู่กับสหพันธรัฐและลัทธิเผด็จการฟาสซิสต์ และนิยมใช้ความรุนแรงกดขี่ปราบปรามชนชั้นกรรมาชีพและผู้ใช้แรงงานอย่างร้ายแรง ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องยืนยันว่าในปัจจุบันการใช้ความรุนแรงในการปฏิวัติเพื่อทำลายล้างเครื่องมือรัฐของพวกกระฎุมพีและจัดตั้งรัฐเผด็จการของชนชั้นกรรมาชีพยังคงเป็นกฎสากลของการต่อสู้ของชนชั้นกรรมาชีพในประเทศทุนนิยม ทางเลือกที่จะเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบสังคมนิยมโดยสันติวิธีนั้นเป็นสิ่งที่มีความเป็นไปได้โอกาสน้อยมาก ดังนั้นในการนำปฏิวัติ นักทุนนิยมต้องเตรียมตัวไว้ทั้งสองแนวทาง แต่ต้องเน้นหนักไปทางการเปลี่ยนแปลงโดยใช้กำลังและต้องระมัดระวังภาพลวงตาของการเปลี่ยนแปลงโดยสันติวิธีที่ดูเหมือนง่ายตาย.....ถ้าจะถามว่าพรรคของเราใช้นโยบายผสมผสานระหว่างการต่อสู้ด้วยอาวุธและการเปลี่ยนแปลงโดยสันติวิธีหรือไม่ขอตอบว่า “ไม่”.....เราเห็นว่าในสถานการณ์ที่ยังมีการครอบงำของจักรวรรดินิยมและลัทธิทหารการใช้แนวทางสันติวิธีเพื่อได้อำนาจรัฐเป็นภาพลวงตาของพวกปฏิรูป”⁽³¹⁾

นโยบายการต่อสู้เพื่อปลดปล่อยภาคใต้

เกี่ยวกับยุทธศาสตร์การทำสงครามปลดปล่อยภาคใต้นั้น ผู้นำพรรคมีความเห็นแตกต่างกันออกไปเป็นแนวทางใหญ่ 3 แนวทาง

กลุ่มแรกต้องการใช้ยุทธศาสตร์การรบแบบแผนด้วยกองทัพประจำการขนาดใหญ่ โดยใช้ยุทธวิธีโจมตอย่างรวดเร็วและใช้ยุทธวิธีสงครามกองโจรเข้าช่วยเสริม การรบบแบบนี้จะทำให้ได้ชัยชนะรวดเร็วแต่ต้องพึ่งพาการส่งกำลังบำรุงและความช่วยเหลือทางทหารจากมิตรประเทศเป็นจำนวนมาก การเจรจาเพื่อยุติสงครามเป็นเพียงยุทธวิธีที่ใช้ถ่วงความก้าวหน้าทางทหารของศัตรู ไม่ได้หวังผลจริงจึงในการเจรจา ผู้นำคนสำคัญในกลุ่มนี้มี โฮจิมิง, ว็อยเยินลับ, วันเตียนซุง (หัวหน้าคณะเสนาธิการกองทัพประชาชนเวียดนาม), เลส่วน, ฟามวันดั่ง

กลุ่มที่สองสนับสนุนยุทธศาสตร์การทำสงครามยืดเยื้อโดยใช้ยุทธวิธีสงครามกองโจรเป็นหลัก ค่อยต้านศัตรูโดยการข่มขู่โจมตีและก่อวินาศกรรมเป็นระยะ ๆ เพื่อขัดขวางไม่ให้ศัตรูสามารถใช้กองทหารขนาดใหญ่ปฏิบัติการได้สะดวก การส่งกำลังบำรุงและการช่วยเหลือจากมิตรประเทศมีความสำคัญน้อยเพราะหน่วยทหารกองโจรต้องพึ่งพาตนเองและใช้อาวุธขนาดเบา ไม่จำเป็นต้องรีบเร่งกำหนดเวลาว่าชัยชนะจะมาถึงเมื่อไหร่ การต่อต้านจะยืดเยื้อไปได้นานเท่าที่ทนจนกว่าจะได้ชัยชนะ⁽³²⁾ การเจรจาเป็นเพียงยุทธวิธีที่จะช่วยลดขอบข่ายของสงครามไม่ให้ขยายกว้างขึ้น ผู้นำคนสำคัญในกลุ่มนี้มี เจื้อจิง, เลทั้งงี, ฟามหุง, เลดักทอ

กลุ่มที่สามเห็นด้วยกับยุทธวิธีการเจรจาสันติภาพและการต่อสู้ทางการเมืองในเวียดนามใต้ผสมผสานกับสงครามกองโจร ควบคู่ไปกับการทำสงครามกับกองทัพสหรัฐอเมริกาและเวียดนามใต้อย่างไกล การเจรจาถือว่าเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพที่สุดที่จะเรียกร้องให้สหรัฐอเมริกาถอนทหารออกจากเวียดนามใต้การช่วยเหลือทางทหารและการส่งกำลังบำรุงจากมิตรประเทศมีความสำคัญน้อยกว่าการสนับสนุนทางการเมืองและการทูต ผู้นำคนสำคัญในกลุ่มนี้มี เวียนดุยจิง, ฮวงวันฮวน, จันก๊วกฮวน⁽³³⁾

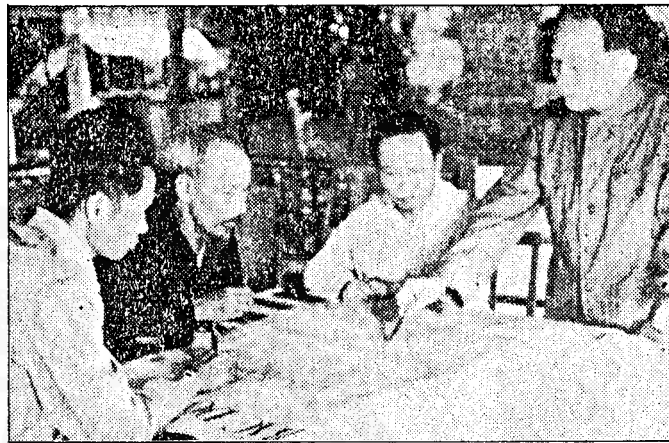
อย่างไรก็ตาม ตลอดระยะเวลาสงครามเวียดนาม ยุทธศาสตร์ทั้ง 3 ได้ถูกนำมาใช้ร่วมกันยุทธศาสตร์แบบแรกจะเห็นได้ชัดเมื่อมีการรุกใหญ่ในเทศกาลตรุษญวนเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2511 การรุกใหญ่ในเทศกาลตรุษญวนเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2515 และครั้งสุดท้ายก็เป็นการรุกใหญ่ในปี 2519 ยุทธศาสตร์นี้

ต้องพึ่งพาอาวุธหนักและทันสมัยจากสหภาพโซเวียตเป็นจำนวนมาก ยุทธศาสตร์แบบที่สามเริ่มต้นเมื่อมีการเจรจาสันติภาพที่ปารีสเมื่อปลายปี 2511 โดยการสนับสนุนอย่างเต็มที่ของสหภาพโซเวียต ส่วนยุทธศาสตร์แบบที่สองซึ่งเจียงจิงสนับสนุนนั้นเป็นยุทธศาสตร์พื้นฐานของสงครามปลดปล่อยภาคใต้เพราะกองโจรเวียดกงเป็นกำลังหลักที่ปฏิบัติการรบตลอดระยะเวลาสงคราม ฉะนั้นแม้ผู้นำพรรคจะมีความคิดเห็นแตกต่างกันเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การทำสงครามต่อต้านและปลดปล่อยภาคใต้ นโยบายที่กำหนดออกมาก็เป็นมติเอกฉันท์ เจียงจิงเองยังได้กล่าวยกย่องการรุกใหญ่ในเทศกาลตรุษญวนปี 2511 ของกองทหารเวียดมิงในเวียดนามใต้ว่าเป็นความสำเร็จยิ่งใหญ่หลวงของยุทธศาสตร์การทหาร เป็นขั้นตอนใหม่ของการพัฒนาการต่อสู้ เป็นการผสมผสานระหว่างกำลังทางทหารกับพลังทางการเมือง และเป็นการเปิดศักราชใหม่ของสงครามต่อต้านสหรัฐอเมริกาผู้รุกราน⁽³⁴⁾

นโยบายต่างประเทศทั่วไป

เจียงจิงเห็นด้วยกับทฤษฎีการปฏิบัติและนโยบายต่างประเทศหลายเรื่องของจีน แต่ไม่ได้หมายความว่าเจียงจิงจะมีจิตใจนิยมจีนจนกระทั่งไม่มีความเป็นอิสระทางแนวความคิดเกี่ยวกับการต่างประเทศแม้จะไม่ค่อยได้รับผิดชอบด้านนโยบายต่างประเทศของเวียดนามมากนัก การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ระหว่างประเทศในบางโอกาสก็ได้แสดงให้เห็นถึงความเป็นอิสระของเจียงจิงซึ่งยึดถือผลประโยชน์ของเวียดนามเป็นสำคัญ ในบางครั้งความคิดเห็น อาจจะแตกต่างกันบ้างกับผู้นำพรรคคนอื่น ๆ แต่เมื่อถึงขั้นตอนของการกำหนดนโยบายต่างประเทศแล้วมติของพรรคจะเป็นเอกฉันท์เสมอ

ในเรื่องที่เกี่ยวกับความขัดแย้งระหว่างจีนกับสหภาพโซเวียตนั้น มีหลายกรณีที่เจียงจิงเห็นด้วย กับนโยบายของสหภาพโซเวียต แม้ว่าเจียงจิงจะสนับสนุนการปฏิวัติไปสู่ระบบสังคมนิยมด้วยการใช้กำลังภายในประเทศทุนนิยม แต่เจียงจิงก็เห็นด้วยกับนโยบายการอยู่ร่วมกันโดยสันติระหว่างค่ายสังคมนิยมกับค่ายทุนนิยม โดยเชื่อว่าการระงับข้อขัดแย้งระหว่างค่ายทั้งสองด้วยวิถีทางการเมืองและการทูตเป็นสิ่งที่ดีที่สุด และทั้งสองฝ่ายจำเป็นต้องหลีกเลี่ยงสงครามปรมาณูด้วย⁽³⁵⁾ ในคราวที่เกิดวิกฤตการณ์คิวบาเมื่อเดือนตุลาคม 2505 เมื่อสหภาพโซเวียตนำเอาขีปนาวุธไปติดตั้งที่คิวบา และถูกสหรัฐอเมริกาขึ้นคำขาดให้ถอนขีปนาวุธ

ฟามวันดั่ง โฮจิมิง เจียงจิง กำลังฟังวอเลินสับอธิบายแผนรุกใหญ่สู่แม่น้ำแดง ในขณะที่พวกทหารเวียดมิงศึกษาแบบจำลองของหมู่บ้านยุทธศาสตร์เพื่อการเข้าตี

ถูกรอกไปเพราะถือว่าเป็นการคุกคามต่อสหรัฐอเมริกา มิฉะนั้นอาจเกิดสงครามปรมาณูระหว่างมหาอำนาจทั้งสอง สหภาพโซเวียตยินยอมตามคำขู่ เวียดนามได้ชมเชยสหภาพโซเวียตว่าเป็นชาติที่รักสันติภาพยามหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าอันจะนำไปสู่สงครามโลก แต่จีนไม่เห็นด้วยกับการกระทำของสหภาพโซเวียตในครั้งนี้

เมื่อผู้นำสหภาพโซเวียตนับตั้งแต่สมัยครุสชอฟเป็นต้นมาได้พยายามทำลายความเกรงกลัวในตัวของสตาลิน พรรคกรรมกรเวียดนามได้วางเฉยในเรื่องนี้ แม้ผู้นำพรรคหลายคนจะไม่เห็นด้วยกับการกระทำของผู้นำโซเวียต แต่ก็ไม่กล้าคัดค้านโดยเปิดเผย หลังจากมีการย้ายเอาศพของสตาลินออกจากสุสานที่จัตุรัสแดงเพียง 4 เดือนพรรคกรรมกรเวียดนามก็สั่งให้ปลดรูปภาพขนาดใหญ่ของสตาลินออกจากหอสมุดแห่งชาติในฮานอย แต่แท้ที่จริงแล้วนั้นเป็นเพียงการดำเนินนโยบายเพื่อเอาใจสหภาพโซเวียตที่ให้ความช่วยเหลือทั้งทางด้านเศรษฐกิจและการทหาร ผู้นำพรรคหลายคนยังเคารพยกย่องสตาลินเช่นเดิม ในสมัยเริ่มแรกของการดำเนินการเพื่อการปฏิวัติเวียดนามนั้น โฮจิมิงและผู้นำพรรคซึ่งต่อสู้กับนักปฏิวัติสังคมนิยมกลุ่มอื่น ๆ ถูกเรียกว่าเป็นพวกนิยมลัทธิสตาลิน ในวาระครบรอบวันเกิด 150 ปีของคาร์ล มาร์กซ์ ในปี 2511 เจียงจิงจึงได้เขียนรายงานเสนอต่อที่ประชุมพรรคว่า “หลังจากอสังกรรมของเลนิน สตาลินผู้เป็นสานุศิษย์และผู้สืบทอดของมาร์กซ์ เองเกลส์ และเลนิน ได้ชี้แจงปฏิวัติแห่งชนชั้นกรรมาชีพและต่อสู้กับลัทธิลัทธิโอกาสเอียงขวาและลัทธิซ้ายอย่างเด็ดเดี่ยวเพื่อพิทักษ์ความบริสุทธิ์ของลัทธิมาร์กซ์เลนิน ในขณะที่เดียวกันก็ได้นำเอาลัทธิมาร์กซ์เลนินมาปฏิบัติด้วยวิธีการสร้างสรรค์เพื่อปลูกฝังระบบสังคมนิยมในสหภาพโซเวียตและเพื่อเร่งพัฒนา

การปฏิวัติโลก สตาลินผู้ซื่อสัตย์ต่อลัทธิมาร์กซ์เลนิน ได้ทุ่มเทความพยายาม เพื่อสร้างความมั่นคงให้แก่พรกรรมชนนิยมสหภาพโซเวียตโดยยึดมั่นและเสริมสร้างระบบเผด็จการของชนชั้นกรรมาชีพ สร้างระบบอุตสาหกรรมสังคมนิยม ระบบเกษตรกรรมแบบนารวม ทำการปฏิวัติวัฒนธรรม สร้างความเสมอภาคระหว่างเชื้อชาติต่าง ๆ ในสหภาพโซเวียต และในขณะเดียวกันก็ทำทุกอย่างเพื่อช่วยการปฏิวัติในทุกประเทศทั่วโลก ด้วยเหตุนี้สตาลินจึงประสบความสำเร็จในการปฏิวัติและสร้างสหภาพโซเวียตให้เป็นประเทศสังคมนิยมที่ทรงอำนาจท่ามกลางวงล้อมของประเทศทุนนิยม” (36)

เจื้อจิงสนับสนุนสหภาพโซเวียตที่ใช้กำลังทหารขององค์การสนธิสัญญาวอร์ซอร์บุกเชกโกสโลวาเกียเมื่อเดือนสิงหาคม 2511 โดยกล่าวหาว่าการลุกขึ้นต่อต้านสหภาพโซเวียตของประชาชนเชกโกสโลวาเกียเป็นการก่อความวุ่นวายของพวกลัทธิเก้ และพวกปัญญาชนกระฎุมพีที่เป็นตัวแทนของลัทธิทุนนิยมต่างชาติ โดยมีจุดมุ่งหมายจะทำลายค่ายสังคมนิยม (37) ทั้ง ๆ ที่จีนได้กล่าวประณามการใช้กำลังของสหภาพโซเวียตในกรณีนี้ว่าเป็นการคบคิดกันระหว่างสหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียตเพื่อแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน โดยสหภาพโซเวียตช่วยบีบบังคับเวียดนามให้ยอมตามข้อเสนอสหรัฐในการเจรจาสันติภาพที่ปารีส ส่วนสหรัฐอเมริกาที่จะวางเฉยไม่ต่อต้านการเสริมความมั่นคงของสหภาพโซเวียตในยุโรปตะวันออก (38)

ในกรณีของยูโกสลาเวีย และอัลบาเนีย นั้น มติของพรรคชุดเจ้งและเป็นเอกฉันท์เช่นกัน เมื่อยูโกสลาเวียถูกขับออกจากองค์การชุมชนนิยมสากลเนื่องจากความขัดแย้งระหว่างประธานาธิบดีโยชิป บรอนซตีได้กับสตาลินเกี่ยวกับแนวทางอิสระของพรกรรมชนนิยมยูโกสลาเวียในวันที่ 28 มิถุนายน 2491 เวียดนามสนับสนุนสหภาพโซเวียตอย่างเต็มที่โดยกล่าวหาว่ายูโกสลาเวียว่าเป็นสมุนของสหรัฐอเมริกาและในปี 2506 ถึงกับคัดยูโกสลาเวียออกจากค่ายสังคมนิยม เจื้อจิงได้กล่าวว่า “เราต้องต่อต้านการแสดงออกทุกรูปแบบของลัทธิชาตินิยมของชนชั้นกรรมาชีพซึ่งเป็นศัตรูของลัทธิสากลนิยมของชนชั้นกรรมาชีพ” (39) ในระหว่างปี 2506 – 2507 เมื่อครุสชอฟดำเนินนโยบายผ่อนคลายนโยบายตึงเครียดกับสหรัฐอเมริกา ผู้นำเวียดนามไม่พอใจแต่ไม่ได้กล่าวโจมตีสหภาพโซเวียตโดยตรง ลัทธิเก้ของยูโกสลาเวียกลับเป็นแพะรับบาปที่ถูกประณามแทน ภายหลังเมื่อความสัมพันธ์ระหว่างสหภาพโซเวียตกับยูโกสลาเวียได้รับการฟื้นฟูให้ดีขึ้น เวียดนามก็ยังคงมีท่าทีเป็นชาตต่อยูโกสลาเวียเช่นเดิม สำหรับอัลบาเนียซึ่งเป็นประเทศสังคมนิยมประเทศเดียวในยุโรปตะวันออกที่มีสัมพันธ์ภาพอันดีกับจีนนั้น แม้จะถูกกล่าวหาจากครุสชอฟว่าเป็นพวกลัทธิอนุรักษนิยมและถูกขับออกจากองค์การชุมชน

นิยมสากลในปี 2504 เวียดนามก็ยังคงรักษาความสัมพันธ์อันดีกับอัลบาเนียโดยไม่เปลี่ยนแปลง

ระบบผู้นำร่วมภายหลังอสังกรรมของโฮจิมิง

แม้ว่าผู้นำพรกรรมกรเวียดนามจะมีความสามัคคีกันและยึดถือระบบผู้นำร่วมภายใต้การชี้นำของโฮจิมิงมาโดยตลอด โฮจิมิงก็ยังวิตกกังวลว่าความขัดแย้งระหว่างจีนกับสหภาพโซเวียตจะทำให้เกิดความแตกแยกในค่ายสังคมนิยมและจะมีผลเสียต่อการปฏิวัติเวียดนาม โดยเฉพาะเมื่อตนเองถึงแก่สังกรรมแล้ว พรรคจะขาดบุคคลที่สมาชิกพรรคให้ความเคารพนับถือและสามารถประสานความสัมพันธ์ระหว่างบรรดาผู้นำพรรคได้ ความคิดเห็นแตกต่างกันภายในพรรคอาจจะรุนแรงขึ้นจนถึงกับขัดแย้งและแตกแยกกันที่สุดในตอนอสังกรรม โฮจิมิงจึงได้เขียนพินัยกรรมไว้ว่า “ข้าพเจ้าได้อุทิศชีวิตทั้งชีวิตเพื่อการปฏิวัติ ดังนั้นข้าพเจ้ามีความภูมิใจที่ได้เห็นขบวนการชุมชนนิยมและกรรมกรนานาชาติเติบโตขึ้นมากเพียงใด ข้าพเจ้าก็ยังมีความเศร้าใจที่ได้เห็นการแตกแยกระหว่างพรรคพี่น้องในปัจจุบันมากเพียงนั้น ข้าพเจ้าหวังว่าพรรคของเราจะดำเนินการอย่างดีที่สุดเพื่อช่วยประสานความสัมพันธ์ระหว่างประเทศพี่น้องบนพื้นฐานของลัทธิมาร์กซ์เลนินและลัทธิสากลนิยมของชนชั้นกรรมาชีพตามที่หัวใจและเหตุผลเรียกร้อง ข้าพเจ้าเชื่อมั่นว่าพรรคและประเทศพี่น้องจะร่วมกันนำหัวใจเดียวกันอีกครั้งหนึ่ง” โฮจิมิงได้ย้ำว่า “สามัคคีเป็นประเพณีปฏิบัติที่มีค่าสูงสุดของพรรคและของประชาชนของเรา สหภาพคอมมิวนิสต์และสหภาพสังคมนิยมทุกประเทศตั้งแต่สมัยปฏิวัติจนถึงสมัยสงครามโลกจนถึงสมัยที่ลัทธิเก้กำลังจะล้มลง ภัยคุกคามสามัคคีนี้ไว้” (40)

นิตยสารที่ออกดับ (การศึกษา) ของพรรคประจำเดือนพฤษภาคม 2510 ได้ลงบทความสนับสนุนระบบผู้นำร่วมซึ่งโฮจิมิงในสหภาพโซเวียตและในเวียดนามโดยมีสาระสำคัญว่า “เพื่อแนวทางที่ถูกตั้งและป้องกันข้อผิดพลาดที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ พวกเราจำเป็นต้องให้ความสนใจแก่หลัก เราเองระบบผู้นำร่วม การบูชาตัวผู้นำเป็นการลดบทบาทของมวลชนและในขณะเดียวกันก็ลดคุณค่าของตัวผู้นำเอง ถ้าผู้นำมีข้อผิดพลาดและไม่ยอมแก้ไข กลับตั้งคั่งความผิดพลาดนั้นไว้ ผู้นำนั้นก็จะถูกสมมติให้เป็นผู้นำ” (41)

ภายหลังอสังกรรมของโฮจิมิงเมื่อวันที่ 3 กันยายน

2512 ผู้นำพรรคได้ตกลงกันที่จะคงรูปแบบเดิมของระบบผู้นำไว้โดยมีลักษณะ

1. ระบบผู้นำร่วม โดยผู้นำในคณะกรรมการกรรมการเมืองทั้ง 9 คนจะร่วมกันรับผิดชอบบริหารพรรคและรัฐ ไม่มีการเชิดชูผู้นำคนหนึ่งคนใดให้เด่นกว่าผู้นำคนอื่น ๆ เลส่วนได้กล่าวสนับสนุนว่า “การผนึกจิตใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเพื่อตัดสินใจร่วมกันจะสามารถหลีกเลี่ยงการมองปัญหาแบบอัตวิสัยอันเป็นความผิดพลาดที่ก่อให้เกิดผลเสียได้ ระบบผู้นำร่วมจึงเป็นหลักการสูงสุดของระบบผู้นำของพรรค” (42)

2. อำนาจรวมศูนย์ อำนาจบริหารสูงสุดอยู่ที่คณะกรรมการกรรมการเมืองทั้ง 9 คน องค์กรอื่น ๆ ของพรรคและของรัฐถูกชี้นำและควบคุมโดยสมาชิกคณะกรรมการกรรมการเมืองทั้งสิ้น บุคคลเหล่านี้ยังเข้าดำรงตำแหน่งสูงสุดในองค์การและหน่วยงานต่าง ๆ ด้วย

3. เอกภาพของพรรค การร่วมงานกันมาตั้งแต่สมัยต่อต้านจักรวรรดินิยมฝรั่งเศสโดยบุคคลกลุ่มเดียวกันไม่มีการเปลี่ยนแปลง ทำให้ผู้นำเหล่านี้ผ่านประสบการณ์การต่อสู้ทางการเมืองแบบเดียวกัน จึงมีแนวความคิดเกี่ยวกับสภาพสังคมและแนว

ทางกับเป้าหมายในการต่อสู้คล้ายคลึงกัน จะแตกต่างกันบ้างก็เพียงวิธีการที่จะใช้เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย มติของคณะกรรมการกรรมการเมืองเกี่ยวกับนโยบายใด ๆ จะเป็นเอกฉันท์เสมอ

เหตุที่ระบบผู้นำร่วมได้รับการปฏิบัติอย่างเคร่งครัดจากบรรดาผู้นำพรรคโดยเฉพาะผู้ที่มิอำนาจแท้จริงก็เพราะตลอดระยะเวลา 15 ปีนับตั้งแต่ยุทธกรรมของโฮจิมิงจนถึงชัยชนะของสาธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนามในปี 2518 ประเทศอยู่ในสภาวะสงคราม สถานการณ์ยังไม่มั่นคง ความสามัคคีของผู้นำพรรคจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะช่วยให้ประเทศสามารถผ่านพ้นปัญหาภายในต่าง ๆ ไปได้ด้วยดี ความขัดแย้งระหว่างผู้นำพรรคที่มีอยู่ก็ไม่รุนแรงนัก อย่างไรก็ตามเป็นที่เชื่อกันว่าอำนาจทางการเมืองสูงสุดในคณะกรรมการกรรมการเมืองอยู่ในมือของเลส่วน เลขานุการพรรค และการแข่งขันอำนาจทางการเมืองระหว่างผู้นำพรรคคนสำคัญ ๆ ก็มิอยู่ตลอดเวลา ภายหลังสงครามเวียดนามสิ้นสุดลงความขัดแย้งก็เริ่มรุนแรงขึ้นตามลำดับจนถึงกับการปลดสมาชิกพรรคบางคนที่ออกจากคณะกรรมการกรรมการเมืองและจากตำแหน่งสำคัญ ๆ ของรัฐซึ่งไม่เคยเกิดขึ้นอีกเลยนับตั้งแต่การประกาศรายชื่อคณะกรรมการกรรมการเมืองในปี 2503 สมาชิกคนสำคัญ ๆ จากภาคใต้ได้เข้าดำรงตำแหน่งแทนผู้ถูกปลดหลายคนจนเป็นที่เข้าใจกันว่าการเปลี่ยนตัวผู้เข้าดำรงตำแหน่งทั้งในพรรคและในระดับรัฐในระยะหลังนี้เป็นการวางฐานอำนาจทางการเมืองมากกว่าการโยกย้ายเพื่อความเหมาะสม

สำหรับเจ็องจิงนั้น หลังจากชัยชนะในเดือนเมษายน 2518 แล้ว ก็ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประธานสภาสูงสุดเพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับการรวมประเทศ สภาสูงสุดนี้ประกอบด้วยกรรมการ 10 คน คือ ฟามหุ่ง ฮวงวันฮวน เวียนฮ้อทอ จันฮ้อดัก ฮวันตันพั๊ด วันเดียนซุง จิงดิงเทา ชวนทวย และว้อจิงจิง ในการประชุมระหว่างวันที่ 15 - 21 พฤศจิกายน 2518 ณ ไช่จ๋อง เจ็องจิงได้กล่าวถึงสาระสำคัญของนโยบายการรวมประเทศว่า การรวมประเทศเป็นกระบวนการดำเนินการ ไม่ใช่เป้าหมาย การรวมประเทศนี้มีความหมายกว้างขวางทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม อุดมการ จิตวิทยา ฯลฯ การรวมประเทศเป็นการบรรลุความปรารถนาของประชาชนเวียดนามเพราะทำให้เอกราชของชาติสมบูรณ์ การรวมประเทศภายใต้การดำเนินการไปสู่ระบบชุมชนนิยมเป็นทางเดียวที่สามารถทำได้และยอมรับได้เพราะต้องเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและจะก่อให้เกิดผลดีทางเศรษฐกิจแก่ประเทศชาติและประชาชน ความจำเป็นด้านความมั่นคงของชาติบังคับให้ต้องดำเนินการรวมประเทศอย่างรวดเร็ว ภารกิจในภาคใต้ในขณะ

นี้คือขั้นตอนของการปฏิวัติสังคมนิยมตามถ้อยแถลงของเลส่วนเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2518⁽⁴³⁾ หลังจากการประชุมเพียงครั้งปีที่มีการเปิดประชุมรัฐสภาครั้งที่ 6 ในวันที่ 2 กรกฎาคม 2519 ที่ประชุมได้ประกาศรวมประเทศและสถาปนาสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามโดยให้ฮานอยเป็นเมืองหลวงของประเทศ ใช้ธงชาติและเพลงชาติของสาธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนาม เจียงจิงได้รับเลือกให้เป็นประธานคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ มีชว่นทวยเป็นเลขานุการ ฮวงวันฮวน ฟามวันดั่ง เวียนทีถั๊บ จุกันตัน จันดั่งคา และ เวียนเซียน เป็นรองประธาน

ในการประชุมสมัชชาพรรคครั้งที่ 4 เมื่อเดือนธันวาคม 2519 นั้นมีการเปลี่ยนแปลงสมาชิกคณะกรรมการกลางเป็นจำนวนมาก สมาชิกพรรคจากภาคใต้ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งสำคัญ ๆ ทั้งในพรรคและระดับรัฐหลายคน เลวันเลื่อง เวียนวันลิง ว้อจิง จูซุ่ยมัน ได้อู๋ ว้อวันเกียด และโดเมียว เป็นสมาชิกคณะกรรมการการเมืองอันดับ 11, 12, 13, 14, และสำรองอีก 3 อันดับ เวียนเลื่องบ่าง และเวียนฮ้อทอ เป็นรองประธานาธิบดีคนที่ 1 และ 2 ฮวันตันฟัดเป็นรองนายกรัฐมนตรี ฮวงวันฮวนถูกปลดออกจากคณะกรรมการการเมือง นับตั้งแต่ปี 2520 นี้เป็นต้นไปการต่อสู้ทางการเมืองจะชัดเจนยิ่งขึ้น กลุ่มของเลส่วนมีอิทธิพลมากขึ้นเรื่อย ๆ และได้ร่วมมือกับกลุ่มของเลดึกทอเพื่อต่อต้านกลุ่มของเจียงจิง กลุ่มทั้งสองมีฐานอำนาจในคณะกรรมการกลางและคณะกรรมการการเมืองมากขึ้นจนสามารถเข้าควบคุมตำแหน่งสำคัญๆ แทนกลุ่มของเจียงจิงได้ มีการเปลี่ยนแปลงเจ้าหน้าที่ระดับบริหารในองค์กรทางการเมือง หน่วยงานของพรรคและกองทัพหลายตำแหน่ง กลุ่มของว้อเวียนสับและฟามวันดั่งซึ่งเป็นกลางที่ไม่มีความจงรักภักดี เวียนจี้ทั้งเสียชีวิตตั้งแต่วันที่ 6 กรกฎาคม 2510 เนื่องจากการทิ้งระเบิดของสหรัฐอเมริกาที่เมืองไคนิง เวียนดุยจิงถูกปลดออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เวียนโกถักเข้าดำรงตำแหน่งแทน เลทั้งจึงถูกปลดออกจากประธานคณะกรรมการวางแผนแห่งรัฐ เวียนลัมขึ้นเป็นแทนฮวงวันฮวนหลบหนีไปจีนขณะที่เครื่องบินซึ่งโดยสารเพื่อไปรักษาตัวในเยอรมันตะวันออกแวะจอดที่การจีเมื่อเดือนกรกฎาคม 2522 จันก๊วกฮวนถูกปลดออกจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเนื่องจากปล่อยให้อฮวงวันฮวนหนีไปได้ ฟามหุ่งเข้าดำรงตำแหน่งแทน วันเดียนซุงขึ้นเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมแทนว้อเวียนสับ เลดึกทอรับตำแหน่งหัวหน้าคณะกรรมการฝ่ายทหารของพรรคแทนว้อเวียนสับ⁽⁴⁴⁾ ฮวงก๊วกเวียดประธานกรรมการสันนิบาตแรงงานเวียดนามถูกปลด เวียนวันลิงขึ้นเป็นแทน ว้อจิงเข้าบริ

หารองค์การชาวนา เหลือเพียงองค์การเยาวชนและองค์การแม่บ้านเท่านั้นที่กลุ่มของเจียงจิงยังควบคุมอยู่⁽⁴⁵⁾ สำหรับในกองทัพนั้น วันเดียนซุงและจูซุ่ยมันยังคงเป็นสมาชิกคณะกรรมการฝ่ายทหารของพรรค แต่ชงเฮาถูกปลด จูวันตันนายทหารชนกลุ่มน้อยเผ่าพันธุ์ก็ถูกปลด นอกจากนั้นยังมีเจ้าหน้าที่พรรคและข้าราชการระดับรองลงมาถูกปลดอีกเป็นจำนวนมาก โดยเป็นที่เข้าใจกันว่ามีความคิดฐานนิยมจีน ซึ่งที่จริงน่าจะเป็นการทำลายฐานอำนาจทางการเมืองของเจียงจิงหรือปลดเจ้าหน้าที่ที่ไม่มีประสิทธิภาพในการทำงานมากกว่า

เลส่วนถูกกล่าวหาว่าสร้างบารมีด้วยระบบครอบครัว โดยการแต่งตั้งเลส่วน ลูกชายเป็นหัวหน้าหน่วยรักษาความปลอดภัยของคณะกรรมการการเมือง แต่งตั้งเลวัน ลูกชายเป็นผู้รับผิดชอบหน่วยทหารซีปนาวูของกองทัพ ลูกเขยได้เป็นผู้บัญชาการทหารอากาศ เทียนลัม ลูกพี่ลูกน้องควบคุมคณะกรรมการข่าวสารและโฆษณาการของพรรค เทียนโก น้องเทียนลัมเป็นผู้ดำเนินการโรงเรียนฝึกอบรมผู้บริหารของพรรคและเป็นประธานคณะกรรมการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ⁽⁴⁶⁾

วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2523 ซึ่งเป็นวันครบรอบ 50 ปี ของพรรคได้มีการกำหนดให้ออกบัตรสมาชิกใหม่ให้แก่สมาชิกพรรคกว่าร้อยละ 30 ของสมาชิกไม่ได้รับบัตรใหม่ซึ่งหมายถึงว่าถูกปลดออก แต่มีการออกบัตรใหม่ให้แก่สมาชิกใหม่เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 70 ซึ่งมีทหารเป็นจำนวนมาก บัตรประจำตัวหมายเลข 000001 เป็นของโฮจิมิง หมายเลข 000002 เป็นของเลส่วน 000003 เป็นของเจียงจิง 000004 เป็นของ ดนดักถั่ง 000005 เป็นของฟามวันดั่ง และ 000006 เป็นของฟามหุ่ง⁽⁴⁷⁾

เคยมีการพยายามที่จะวิเคราะห์สาเหตุของความขัดแย้งของบรรดาผู้นำพรรคโดยดูที่ปัจจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวผู้นำ ได้แก่ ถิ่นกำเนิด วัยและอายุ อาชีพและภูมิหลังทางชนชั้น การผ่านการศึกษาและอบรมจากต่างประเทศ แนวความคิดและลักษณะนิสัยทางการเมือง และประสิทธิภาพการทำงานภายในพรรค ซึ่งที่จริงแล้วปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้มีเพียงแนวความคิดและลักษณะนิสัยทางการเมืองเท่านั้น ที่น่าจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งนี้ ความเข้าใจลึกซึ้งในทางทฤษฎี วิธีการมองปัญหา กระบวนการที่จะนำทฤษฎีไปปรับใช้กับสภาพการณ์ที่เป็นจริง ลักษณะนิสัยครอบงำ โอนอ่อน รุนแรง ประนีประนอม ใจร้อน หรือสุขุม ทั้งหมดนี้เป็นส่วนประกอบของแนวความคิดและลักษณะนิสัยทางการเมือง ส่วนประสิทธิภาพการทำงานภายในพรรคนั้นจะมีความสำคัญต่อการมีอิทธิพลและฐานอำนาจภายในพรรคของผู้ผู้นำ

1. **ถิ่นกำเนิด** ในจำนวนคณะกรรมการการเมืองทั้งหมดมีเพียงฟามหุ่งเท่านั้นที่เกิดในภาคใต้ของเวียดนาม (วังล่อง) ผู้ที่เกิดในภาคกลางก็มี เลส่วน (กว๋างจี), ฟามวันดั่ง (กว๋างงาย), ว็อยเวียนสับ (กว๋างบิ่ง) นอกนั้นเกิดในภาคเหนือหมด โฮจิมิง เวียนคุยจิง ฮวงวันฮวน (เงอัน), เลตีกทอ (นัมท่า), เวียนจีทัง (ทังฮัว), วันเคียชุง (ท่าเซือง) และเจียงจิง (นัมดิง)⁽⁴⁸⁾ ถ้าดูจากการแบ่งกลุ่มการเมืองภายในพรรคผู้นำที่กล่าวมาแล้วจะเห็นว่าถิ่นกำเนิดไม่มีอิทธิพลต่อแนวความคิดทางการเมืองแต่อย่างใด ความรู้สึกภูมิภาคนิยมไม่สามารถเทียบได้กับความรู้สึกชาตินิยมของพรรคผู้นำเวียดนาม

2. **วัยและอายุ** คณะกรรมการการเมืองเกิดในระหว่างปี 2448 – 2460 ฮวงวันฮวน 2448, เลส่วน เจียงจิง ฟามวันดั่ง 2451, เวียนคุยจิง จันทิวกฮวน 2453, เลทังจี 2454, ฟามหุ่ง ว็อยเวียนสับ เลตีกทอ 2455, เวียนจีทัง 2458 และ วันเตียนชุง 2460⁽⁴⁹⁾ ผู้นำทั้งหมดอยู่ในวัยใกล้เคียงกัน ช่องว่างระหว่างวัยจึงไม่ใช่ปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างในแนวความคิดทางการเมือง

3. **อาชีพและภูมิหลังทางชนชั้น** ผู้นำคนสำคัญได้แก่เจียงจิง ฟามวันดั่ง ว็อยเวียนสับ ฯลฯ มาจากชนชั้นขุนนางและปัญญาชน และมีหลายคนที่เคยมีอาชีพเป็นครูหรืออาจารย์ มีเพียง

เลส่วนเท่านั้นที่มีพื้นเพมาจากชนชั้นกรรมกรโดยแท้จริง (ทำงานเกี่ยวกับรถไฟ) อย่างไรก็ตามการที่ทุกคนเข้าร่วมงานปฏิวัติด้วยจิตใจที่มั่นคงมาด้วยกันเป็นเวลานานย่อมเป็นการพิสูจน์ว่าชนชั้นไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อจิตสำนึกในการปฏิวัติมวลชน ในบางกรณีจะเห็นได้ว่าเจียงจิงซึ่งมาจากชนชั้นขุนนางยังมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิวัติสังคมนิยมรุนแรงกว่าเลส่วนซึ่งมาจากชนชั้นกรรมกรเสียอีก⁽⁵⁰⁾

4. **การผ่านการศึกษาและฝึกอบรมจากต่างประเทศ** ในที่นี้หมายถึงด้านการเมืองเพียงอย่างเดียว ผู้นำพรรคกรรมกรเวียดนามแบ่งออกได้เป็น 2 รุ่น รุ่นแรกได้แก่พวกที่ร่วมในการต่อสู้ทางการเมืองมาตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 1 ซึ่งเป็นรุ่นเดียวกับโฮจิมิง ส่วนใหญ่จะผ่านการศึกษอบรมจากยุโรปและสหภาพโซเวียต รุ่นที่สองได้แก่ผู้ที่เข้าร่วมการต่อสู้ของพรรคตั้งแต่ก่อนสงครามโลกครั้งที่สองเล็กน้อย ส่วนใหญ่จะผ่านการศึกษอบรมและทำกิจกรรมทางการเมืองในจีน มีหลายคนผ่านการศึกษอบรมมาจากโรงเรียนนายทหารหวงปูของจีน คณะกรรมการการเมืองชุดนี้เป็นรุ่นที่สองทั้งหมด ฉะนั้นเมื่อมีประสบการณ์การศึกษาทางการเมืองเดียวกัน ปัจจัยข้อนี้จึงไม่น่าจะมีอิทธิพลต่อความขัดแย้งใด ๆ ภายในพรรค

5. **ประสบการณ์การทำงานภายในพรรค** ในสมัยสงครามต่อต้านจักรวรรดินิยมฝรั่งเศสจนถึงสงครามต่อต้านจักรวรรดินิยมอเมริกาพรรคจะส่งคณะกรรมการของพรรคลงมาทำงานในภาคใต้เพื่อจัดตั้งองค์กรเพื่อทำสงครามต่อต้านและประสานงานกับกลุ่มการเมืองอื่น ๆ เลส่วนเคยเป็นหัวหน้าศูนย์กลางการปฏิบัติงานในภาคใต้ของพรรค โดยมีเลตีกทอเป็นรองหัวหน้า ฟามหุ่งและเวียนวันลิ่งเป็นกรรมการ (2499) ว็อยจิงเป็นรองประธานแนวร่วมแห่งชาติเพื่อปลดปล่อยเวียดนามใต้ เวียนจีทังเป็นผู้แทนพรรคในภาคใต้ (2507 – 2510) เวียนคุยจิงเป็นเจ้าหน้าที่การเมืองของพรรคในเขต 5 ของเวียดนาม วันเตียนชุงเป็นผู้บัญชาการกองกำลังในเวียดนามใต้ (2499 – 2518) ส่วนเจียงจิงไม่เคยไปปฏิบัติงานในภาคใต้เลย เลส่วน เลตีกทอและฟามหุ่งจึงมีความสนิทสนมกับเจ้าหน้าที่พรรคในเขตภาคใต้และมีฐานอำนาจมั่นคงกว่าเจียงจิง นอกจากนี้ยังมีประสบการณ์ความรู้เกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ในภาคใต้ดีกว่าด้วยในการเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภาเมื่อวันที่ 25 เมษายน 2519 มีจำนวนสมาชิกรัฐสภา 492 คน (จากภาคใต้ 243 คน) ส่วนใหญ่เป็นคนของเลส่วน คะแนนเสียงที่เลส่วนและเลตีกทอได้ในภาคใต้ก็ท่วมท้นสมาชิกเพิ่มเป็น 1,553,000 คนจาก 760,000 คนในปี 2509 ทำให้สมาชิกที่มาจากภาคใต้มีมากขึ้น

6. แนวความคิดและลักษณะนิสัยทางการเมือง ของเจียงจิงและผู้นำคนสำคัญอื่น ๆ โดยเฉพาะเลส่วนได้กล่าวมาแล้วในตอนต้นของบทความ จึงสามารถสรุปได้ว่าความขัดแย้งในพรรคผู้นำมีปัจจัยสำคัญมาจากเรื่องนี้ แม้จะรักษาระบบผู้นำร่วมมาได้เป็นระยะเวลาอันยาวนานแต่ความขัดแย้งก็มิอยู่ตลอดเวลา

ฐานะทางการเมืองในปัจจุบันของเจียงจิง

คนดีกั๋ง ประธานาธิบดีสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2523 และเวียนเลื่องปาง รองประธานาธิบดีคนที่ 1 ก็ได้ถึงแก่กรรมก่อนหน้านั้นหลายเดือน (20 กรกฎาคม 2522) เวียนฮื้อทอ รองประธานาธิบดีอีกผู้หนึ่งจึงเข้ารับราชการแทน

รัฐธรรมนูญฉบับล่าสุดซึ่งเจียงจิงเป็นประธานคณะกรรมการร่างฯ ได้ประกาศใช้เมื่อเดือนธันวาคม 2523 ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้กำหนดการสร้างสรรค์ระบบสังคมนิยมและการป้องกันปฏิวัติสังคมนิยมไว้ด้วย (หมวดที่ 4) เจียงจิงได้กล่าวเปรียบเทียบกับรัฐธรรมนูญของเวียดนามทั้ง 3 ฉบับที่เคยมีมาว่า “รัฐธรรมนูญฉบับปี 2489 มีจุดมุ่งหมายเพื่อรับใช้การทำสงครามต่อต้านฝรั่งเศส รัฐธรรมนูญฉบับปี 2502 มีจุดมุ่งหมายเพื่อรับใช้การทำสงครามต่อต้านสหรัฐอเมริกา และรัฐธรรมนูญฉบับปี 2523 มีจุดมุ่งหมายเพื่อรับใช้การเปลี่ยนแปลงประเทศไปสู่ระบบสังคมนิยม”⁽⁵¹⁾ ในหมวดที่ 7 ได้กล่าวถึงสมาชิกแห่งชาติ โดยกำหนดว่าสมาชิกแห่งชาติที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่นี้เป็นองค์กรสูงสุดของอำนาจรัฐฝ่ายบริหาร ทำหน้าที่ดูแลสภาพบริหารสูงสุดของสหภาพโซเวียต เป็นรูปแบบการปกครองระบบประชุมร่วมซึ่งต่อไปจะใช้แทนระบบประธานาธิบดีและรองประธานาธิบดีเดิมสมาชิกสมาชิกแห่งชาติเลือกตั้งโดยสมาชิกรัฐสภา ประธานสมาชิกแห่งชาติมีตำแหน่งเทียบเท่าประมุขของประเทศ เป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุดและประธานสภากลาโหมด้วย⁽⁵²⁾ ในเดือนมิถุนายน 2524 เจียงจิงได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งประธานสมาชิกแห่งชาติ โดยมีเวียนฮื้อทอและเลทังจิงเป็นรองประธานาธิบดีคนที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

เมื่อดูลักษณะภายนอกของการบริหารพรรคชุมชนนิยมเวียดนามในระหว่างปี 2518 – 2524 จะดูเหมือนว่าผู้นำพรรคยังคงยึดมั่นในหลักการของระบบผู้นำร่วมโดยไม่เปลี่ยนแปลง มีการแบ่งอำนาจหน้าที่การบริหารพรรคและหน่วยงานของรัฐอย่างมีดุลยภาพ การปลดและการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายผู้บริหารพรรคใน

ตำแหน่งต่าง ๆ ก็ทำด้วยความเหมาะสมเพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกระดับสูงอื่น ๆ นอกเหนือจากคณะกรรมการกรมการเมืองชุดเดิมเข้ามามีส่วนรับผิดชอบในระดับสูงขึ้น ในขณะเดียวกันก็นำสมาชิกรุ่นใหม่เข้ามาร่วมรับผิดชอบบริหารพรรคและรัฐมากขึ้น แต่เมื่อมีการประกาศรายชื่อคณะกรรมการกรมการเมืองชุดใหม่เมื่อเดือนเมษายน 2525 ก็ทำให้ความเชื่อที่ว่าความขัดแย้งและการแข่งขันอำนาจการเมืองกันในพรรคผู้นำพรรคมีน้ำหนักมากขึ้น ผู้นำที่มีอำนาจแท้จริงเพียง 5 คนเท่านั้นที่คงอยู่ในตำแหน่งได้ตลอดกาล ส่วนผู้ที่อยู่ในอันดับรองลงมาถูกปลดออก ได้แก่ ว้อเวียนสับ เวียนดุยจิง เลทังจิง จันก๊วกฮวน เลวันเลื่อง เวียนวันลิ่ง โดยเฉพาะคนที่ 2 ถึง 4 นั้นเป็นที่เข้าใจกันว่ามีแนวความคิดไปในทางเดียวกันกับเจียงจิง ส่วนผู้ที่ยังคงอยู่ในคณะกรรมการกรมการเมืองและได้เลื่อนอันดับ รวมทั้งผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่ก็เชื่อกันว่ามีแนวความคิดไปในทางเดียวกับเลส่วน ได้แก่ ว้อจิงจิง จูฮุยมัน โคฮื้อ ว้อวันเกียต โคเมียบ เลตีก๊อง เวียนดึกทัม เวียนโลก๊อ ดงชีเวียน เหตุการณ์นี้ช่วยสนับสนุนคำสัมภาษณ์ของเจียงดุงตังที่ได้ให้แก่นักข่าวญี่ปุ่น⁽⁵³⁾ ตั้งแต่กลางปี 2523 ที่ว่าฐานอำนาจของเจียงจิงกำลังจะหมดไปทุกที ๆ ช่วงวันสวนซึ่งลึกๆอยู่ในประเทศจีนก็ได้เขียนบทความลงในหนังสือพิมพ์เหรินหมินรีเป่า (ประชาชนรายวัน) ปรชานามเลส่วนและพรรคพวกว่าเป็นสมุนของสภาพโซเวียต ปิดเบือนเจตนาของโฮจิมิงที่พยายามรักษาความเป็นกลางและเอกราชทางการเมืองและทำตัวเป็นปฏิปักษ์ต่อจีนแต่ช่วงวันสวนก็ไม่ได้พาดพิงถึงผู้อื่นเป็นรายบุคคล แม้แต่เจียงจิง ทั้งยังไม่พยายามกล่าวถึงความขัดแย้งภายในพรรคชุมชนนิยมเวียดนามโดยตรง แต่จะกล่าวเฉพาะความสัมพันธ์กับต่างประเทศ⁽⁵⁴⁾

เจียงจิงกำลังถูกริดรอนอำนาจในพรรคทีละเล็กละน้อย นับตั้งแต่รวมประเทศและมีสมาชิกรัฐสภาจากทางใต้เข้าสมทบเกือบครึ่ง ฐานอำนาจในรัฐสภาของเจียงจิงก็ไม่แน่นอนว่าจะมั่นคงเหมือนเดิม ตำแหน่งประธานสมาชิกแห่งชาติถ้าเทียบเท่าตำแหน่งประธานสภาสูงสุดของสหภาพโซเวียตแล้วละก็จะเป็นตำแหน่งที่มีอำนาจมากตามรัฐธรรมนูญ แต่มีอำนาจน้อยในทางปฏิบัติ การมอบตำแหน่งกิตติมศักดิ์นี้ให้แก่เจียงจิงนับว่าเป็นทางออกที่สวยที่สุดของกลุ่มเลส่วน เพราะผู้นำอาวุโสอันดับสูงเคยเป็นถึงเลขาธิการพรรคมาก่อนไม่ใช่จะกำจัดออกจากเส้นทางได้ง่ายดายเหมือนผู้อื่น อย่างน้อยฐานอำนาจในพรรคและในหน่วยงานระดับรัฐของเจียงจิงก็ยังมีอยู่ไม่น้อย เจียงดุงตังถึงกับกล่าวไว้ว่าถ้ามีการเปลี่ยนแปลงเพื่อเสริมอำนาจให้แก่กลุ่มเลส่วนมากขึ้นจนถึงขั้นทำลายล้างกลุ่มของเจียงจิง รัฐประหารก็อาจเกิดขึ้นได้

ลำดับของสมาชิกคณะกรรมการการเมือง ของพรรคกรรมกรเวียดนาม

ในปี 2496 คณะกรรมการบริหารกลางของพรรคกรรมกรเวียดนามซึ่งเป็นองค์กรสูงสุดก่อนการตั้งคณะกรรมการการเมืองประกอบด้วยสมาชิกประจำ 19 คน และสมาชิกสำรอง 10 คน สมาชิกประจำเรียงตามลำดับดังต่อไปนี้

1. โฮจิมิง ประธานพรรค	6. ฟามวันดั่ง	11. คนดึกถ้ง	16. จันวันฮวน
2. เจื่องจิง เลขาธิการพรรค	7. เลตึกทอ	12. เลวันเลื่อง	17. เวียนดุยจิง
3. เวียนจี้ทัง	8. เวียนเลื่องบ่าง	13. จันดั่งนิง	18. ฟามหุ่ง
4. เลส่วน	9. ฮวงก๊วกเวียต	14. ฮวงวันฮวน	19. อุงวันเกียม
5. ว้อเวียนสับ	10. จูวันตัน	15. เลทังเจียม	

นับตั้งแต่ปี 2503 เป็นต้นมาลำดับของสมาชิกคณะกรรมการการเมืองมีดังต่อไปนี้

ชื่อ	2503	2511	2512	2519	2525
โฮจิมิง	1	1	ตาย 3 ก.ย. 12	-	-
เลส่วน	2	2	1	1	1
เจื่องจิง	3	3	2	2	2
ฟามวันดั่ง	4	4	3	3	3
ฟามหุ่ง	5	5	4	4	4
ว้อเวียนสับ	6	6	5	6	ถูกปลด
เลตึกทอ	7	7	6	5	5
เวียนจี้ทัง	8	ตาย 6 ก.ค. 10	-	-	-
เวียนดุยจิง	9	8	7	7	ถูกปลด
เลทังเจี	10	9	8	8	ถูกปลด
ฮวงวันฮวน	11	10	9	ถูกปลด	-
จันก๊วกฮวน	12 (สำรอง)	11 (สำรอง)	10	10	ถูกปลด
วันเตียนซุง	13 (สำรอง)	12 (สำรอง)	11	9	6
เลวันเลื่อง	-	-	-	11	ถูกปลด
เวียนวันลิ่ง	-	-	-	12	ถูกปลด
ว้อจี้กง	-	-	-	13	7
จูฮุยมัน	-	-	-	14	8
โค่ฮือ	-	-	-	15 (สำรอง)	9
ว้อวันเกียต	-	-	-	16 (สำรอง)	10
โค่เมื่อย	-	-	-	17 (สำรอง)	11
เลตึกถ้ง	-	-	-	-	12
เวียนดึกทัม	-	-	-	-	13
เวียนโกถัก	-	-	-	-	14 (สำรอง)
ดงชีเวียน	-	-	-	-	15 (สำรอง)

เป็นอรรถ

- (1) จัดตั้งเมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2473 ที่ฮ่องกงโดยใช้ชื่อว่า “พรรคชุมชนนิยมเวียดนาม” ต่อมาวันที่ 9 ตุลาคม 2473 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น “พรรคชุมชนนิยมอินโดจีน” ในเดือนกุมภาพันธ์ 2494 ได้เปลี่ยนชื่ออีกครั้งเป็น “พรรคกรรมกรเวียดนาม” ในที่สุดก็ได้กลับมาใช้ชื่อ “พรรคชุมชนนิยมเวียดนาม” ในเดือนธันวาคม 2519
- (2) สาเหตุของความขัดแย้งทางอุดมการณ์ก็คือ การแถลงนโยบายของนิกิตา แครชเชวิช ครุสชอฟ เลขาธิการพรรคชุมชนนิยมสหภาพโซเวียต ต่อที่ประชุมเพื่อเป็นแนวทางแก่การชุมนุมชนนิยมสากล ซึ่งประกอบด้วย 1. นโยบายการอยู่ร่วมกันโดยสันติระหว่างค่ายสังคมนิยมกับค่ายทุนนิยม 2. การยอมรับการเปลี่ยนแปลงจากระบบทุนนิยมไปสู่ระบบสังคมนิยมโดยสันติวิธี 3. การล้มล้างลัทธิstadalinและการประนามการเคารพบูชาstadalinว่าเป็นการสร้างระบบเผด็จการตัวบุคคล ที่จริงแล้วยังมีข้อขัดแย้งอื่น ๆ อีกมากซึ่งเกี่ยวกับผลประโยชน์ของชาติ ได้แก่ ข้อขัดแย้งเกี่ยวกับดินแดนจีนซึ่งรัสเซียได้ผนวกไปตั้งแต่สมัยพระเจ้าซาร์ การที่โซเวียตปฏิเสธที่จะถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับอาวุธปรมาณูให้แก่จีน การแข่งขันกันเป็นผู้นำขบวนการชุมนุมชนนิยมสากล และการแข่งขันกันขยายอิทธิพลในโลกที่สาม
- (3) เจียงจิง ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมในรัฐบาลปฏิวัติเฉพาะกาลเวียดนามได้ตั้งแต่วันที่ 6 มิถุนายน 2512 จนถึงกลางปี 2519 แต่ไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคชุมชนนิยมเวียดนาม ภายหลังการรวมประเทศเวียดนาม เจียงจิงไม่เห็นด้วยกับนโยบายของพรรคชุมชนนิยมเวียดนามซึ่งถูกปลดออกจากตำแหน่ง แต่ยังคงรับตำแหน่งในระดับท้องถิ่นตามที่รัฐบาลขอรับรอง ในเดือนสิงหาคม 2522 จึงได้หลบหนีออกจากเวียดนาม
- (4) เปลี่ยนชื่อเป็น **สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม** เมื่อประกาศรวมประเทศในวันที่ 2 กรกฎาคม 2519
- (5) ฟานบอยเจา เป็นปัญญาชนที่นิยมวิธีการรุนแรงในการต่อสู้ทางการเมือง ถูกจับตั้งแต่ปี 2468 ส่วนฟานจุงจิง เป็นผู้นิยมแนวทางปฏิรูป
- (6) Hyñh Kim Khánh, **Vietnamese Communism 1925-1945**, Ithaca and London, Cornell University Press, p.257
- (7) André TONG, “Les communistes vietnamiens contraints de lutter sur tous les fronts”, **Est-Ouest**, 1er-31 décembre 1978, No.623, p.20
- (8) Vo Nguyen Giap, **People's War, People's Army**, New York, Frederick Praeger, 1962, p.102
- (9) King C.CHEN, **Vietnam and China, 1938-1945**, Princeton, Princeton University Press, 1969, p.250
- (10) เวียดมิง เป็นคำย่อของ “สันนิบาติเพื่อเอกราชของเวียดนาม” ซึ่งก่อตั้งเมื่อเดือนพฤษภาคม 2484 เป็นแนวร่วมที่ประกอบด้วยพรรคการเมืองและกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งมีเป้าหมายต่อต้านจักรวรรดินิยมญี่ปุ่นและจักรวรรดินิยมฝรั่งเศส แนวร่วมเวียดมิงอยู่ภายใต้อิทธิพลของพรรคชุมชนนิยมอินโดจีน
- (11) William J. DUKER, **The Communist Road to Power in Vietnam**, Boulder, Colorado, Westview Press, 1981, pp.129-130
- (12) Truong Chinh, “La Résistance vaincra”, in **Truong Chinh Ecrits**, Hanoi, Editions en Langues Etrangères, 1977, p.202
- (13) William S. TURLEY, “Civil-military Relations in North Vietnam”, **Asian Survey**, September 1969, Vol. 9, No.12, p.882
- (14) King C. CHEN, “Some Comparasons Between the Chinese and Vietnamese Revolutions”, **Asian Profile**, Vol.3, No. 3, June 1975, p.233
- (15) TURLEY, **op. cit.**, pp.825-827
- (16) แม้แต่กระทรวงการต่างประเทศและสถานทูตสหรัฐอเมริกาในไซ่ง่อนซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับเหตุการณ์ทางการเมืองในเวียดนามก็ยังแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำในพรรคกรรมกรเวียดนามเมื่อปี 2512 ว่า “ความรู้ของเราในเรื่องนี้ยังไม่แน่นอนและมักจะเป็นการคาดคะเนมากกว่า.....การกำหนดลักษณะท่าทีของผู้นำเป็นรายบุคคลอาจทำให้ไม่สามารถเข้าใจการดำเนินการทางการเมืองเป็นระบบกลุ่มของผู้นำเวียดนามเหนือ.....ถ้าจะกล่าวถึงความแตกต่างทางความคิดทำให้เกิดการแบ่งแยกเป็นกลุ่มนิยมสหภาพโซเวียตและกลุ่มนิยมจีนแล้วละก็ ผิดถนัด กลุ่มผู้นำฮานอยมีความรู้สึกเกลียดชังชาวต่างชาติและจะคำนึงถึงผลประโยชน์ของเวียดนามก่อนสิ่งอื่นใด อย่างไรก็ตามหลายปีที่ผ่านมาทัศนคติเหล่านี้ได้เปลี่ยนแปลงไป ทำให้สมาชิกคณะกรรมการการเมืองของพรรคกรรมกรเวียดนามบางคนคล้อยตามโลกทัศน์ของจีนและต้องการเปลี่ยนแปลงนโยบายการเมืองของจีน โดยเฉพาะก่อนการปฏิวัติวัฒนธรรมของจีนในปี 2519 สมาชิกบางคนก็เอนเอียงเข้าหาแนวความคิดของสหภาพโซเวียต โดยทั่วไปมักเชื่อกันว่าเจียงจิง บุคคลหมายเลข 3 ของคณะกรรมการการเมืองเป็นผู้นิยมจีน ในขณะที่ ฟามวันดั่ง วอเวียนลับ สมาชิกหมายเลข 4 และ 6 เป็นผู้นิยมสหภาพโซเวียตและ เลส่วน ซึ่งเป็นบุคคลหมายเลข 2 รองจากโฮจิมิง และดำรงตำแหน่งเลขาธิการพรรคคนที่ 1 เป็นกลางระหว่างสองกลุ่มอย่างไรก็ตาม ผู้นำเหล่านี้ก็หาทางออกที่ดีที่สุดโดยยึดมั่นในผลประโยชน์ของเวียดนามเป็นสำคัญ จึงก่อให้เกิดความร่วมมือและสามัคคีกัน แต่ไม่ถึงกับยอมรับแนวความคิดของกลุ่มอื่น ๆ เสียทั้งหมด.....ข้อขัดแย้งภายในคณะกรรมการการเมืองเป็นเรื่องของวิธีการ จังหวะและการจัดลำดับของนโยบาย ไม่ใช่เป็นเรื่องของเป้าหมายสูงสุด” (Paul M. KATTENBURG, “DRV External Relations in the New Revolutionary Phase”, in Joseph J. ZASLOFF and MacAlister BROWN, **Communism in Indochina**, Lexington, Lexington Books, D.C. Heath and Company, 1975, p.107
- (17) เป็นนโยบายที่พรรคชุมชนนิยมจีนให้เสรีภาพแก่ประชาชนในการวิพากษ์วิจารณ์ (พรรค) และโต้ตอบการวิพากษ์วิจารณ์ (ของพรรค) เพื่อที่จะได้รับความเห็นที่ดีที่สุดเป็นประโยชน์ต่อมวลชน เหมาะจึงได้เขียนกลอนมีใจความว่า ดอกไม้ร้อยดอกจงแบ่งบาน สรรเสริญศัพทกษวิจารย์นับร้อย” ภายหลังการวิพากษ์วิจารณ์พรรคได้รุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทบกระเทือน

- ความมั่นคงของพรรค นโยบายดอกไม้นานร้อยดอกจึงถูกยกเลิกไป พร้อมกับมีการกวาดล้างผู้ที่มีความคิดเห็นเป็นปฏิปักษ์ต่อพรรค เมื่อพรรคกรรมกรเวียดนามได้รับเอกราชนโยบายนี้มาใช้ภายในระยะเวลาใกล้เคียงกัน ประวัติศาสตร์ก็ซ้ำรอย
- (18) นโยบายเร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจโดยการสร้างระบบชุมชนให้เป็นหน่วยผลิตพื้นฐานของประชาชน เพื่อเพิ่มพูนผลผลิตทั้งภาคอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม แต่เกิดความล้มเหลวเนื่องจากการตั้งเป้าหมายไว้สูงเกินไป และสภาพดินฟ้าอากาศผันแปร
- (19) **Vietnam News Agency**, April 30, 1956, quoted by DUKER, op. cit., p.177
- (20) Charlyle A. THAYER, “Southern Vietnamese Revolutionary Organizations and the Vietnam Workers’ Party: Continuity and Change, 1954 - 1974”, in ZASLOFF, op. cit., p. 38
- (21) เดชชาติ วงศ์โกมลเชษฐ์, **รัฐธรรมนูญมหาชน**, (แปล), กรุงเทพ, สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ หน้า 439 - 443
- (22) เรื่องเดียวกัน หน้า 434
- (23) Robert F. TURNER, **Vietnamese Communism, Its Origins and Development**, Stanford, California, Hoover Institution Press, 1975,p. 129
- (24) เซ็น ญานซาน (ประชาชน) และ ห็อกตัม (ศึกษา)
- (25) ภายหลังสงครามอินโดจีนครั้งที่ 1 ยุติลง ที่ประชุมเจนีวาปี 2497 ได้กำหนดให้เวียดนามแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 2 เขต ภาคเหนืออยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลเวียดนาม มีโฮจิมิงเป็นประธานาธิบดี มีชื่อเป็นทางการว่า “สาธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนาม” ภาคใต้อยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลจักรพรรดิบาโต ที่ประชุมยังกำหนดว่าจะให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตทั้งสองภายในปี 2499 เพื่อจัดตั้งรัฐบาลพร้อมกับการรวมประเทศ แต่ในเดือนตุลาคม 2498 จักรพรรดิบาโตถูกรัฐประหารโดยนายกรัฐมนตรีโงดิงเดียม นับตั้งแต่นั้นมารัฐบาลเวียดนามได้ซึ่งมีมหาอำนาจตะวันตกหนุนหลังก็ไม่ปฏิบัติตามมติที่ประชุมเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งเพื่อรวมประเทศอีกต่อไป
- (26) Pierre ROUSSET, **Le parti communiste vietnamien**, Paris, Francois Maspéro, 1975, p.247
- (27) Janet COLSON, “Vietnam : Democratic Republic of Vietnam”, in **Yearbook on International Communist Affairs**, Stanford Calif, Hoover Institution Press, Stanford University, p.695
- (28) สัญญา 3 ข้อกับครอบครัว มี 1. อนุญาตให้ครอบครัวเข้าที่ดินหลังฤดูเก็บเกี่ยวได้มากขึ้นตามจำนวนคนที่ใช้แรงงานในครอบครัว 2. แจกจ่ายที่ดินให้แก่ครอบครัวโดยให้ครอบครัวตอบแทนในรูปของผลผลิต 3. ให้เข้าที่ดินทำกินโดยไม่ต้องมีผลตอบแทนใด ๆ
- (29) ROUSSET, op.cit., pp.285 - 288
- (30) Le Chau, **Le Vietnam socialiste : une économie de transition**, Paris, Maspéro, 1966, p.114
- (31) Truong Chinh, “Sur la voie tracée par Karl Marx”, in **Truong Chinh écrits**, op.cit., pp.643 - 644 et 651
- (32) ความเห็นของเจื้อจิงเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การทำความผิดนี้ “เวลาเป็นเครื่องมือที่ดีที่สุดของเรา.....การยืดเวลาของสงครามเป็นปัจจัยที่จะนำไปสู่ชัยชนะ.....ถ้าเรายืดเวลาของสงครามออกไปกำลังของเราจะแข็งแกร่งขึ้นและฝ่ายศัตรูก็จะอ่อนแอลง.....ใครที่ต้องการลดบทบาทของสงครามต่อต้าน ใครที่ต้องการนำกำลังทั้งหมดของเราไปสู่แนวรบเพื่อหวังชัยชนะอย่างรวดเร็ว ใครที่ต้องการเห็นผลของสงครามในทันทีทันใดโดยไม่คิดทบทวนดูบทเรียนทางประวัติศาสตร์เสียก่อน สิ่งทีุ่่นั้นจะกระทำก็คือ การเสียสละกำลังทหารอันมหาศาลในการรบบ้านเพียงไม่กี่ครั้งก่อนเวลาอันสมควร สิ่งทีุ่กระทำลงไปนั้นถือเป็นวีรกรรม แต่ในขณะเดียวกันก็เป็นอัศวินบาตรกรรมที่เปล่าประโยชน์”
- (33) (Truong Chinh, **Primer for Revolt**, New York : Pracger, 1963, pp.112 - 113, quoted by Allan E. Goodman, “Fighting While Negotiating : The View from Hanoi”, in Zasloff, op.cit., p.88
- (34) Douglas E. PIKE, “Operational Code of the North Vietnamese Politburo”, **Asian Quarterly**, 1971/1, January - March, pp.96 - 97
- (35) TURNER, op.cit., p.255
- Truong Chinh, “Sur la Voie tracée par Karl Marx”, op.cit.,p.-726
- (36) *ibid.*, p.621
- (37) *ibid.*, p.718
- (38) K.S. KAROL, **La deuxième révolution chinoise**, Paris, Robert Laffont, 1973, p.435
- (39) TURNER, op.cit., pp.280 -281
- (40) Jean SAINTENY, **Face à Ho Chi Minh**, Paris, Editions Seghers, 1970, pp.198 - 200
- (41) André TONG, Hanoi entre Pékin et Moscou, **Est - Ouest**, No. 417, 1er - 15 janvier 1969
- (42) Le Duan, **The Vietnamese Revolution: Fundamental Problems, Essential Tasks**, Hanoi, Foreign Languages Publishing House, 1970, p.182
- (43) Douglas PIKE, “Vietnam : Democratic Republic of Vietnam,” in **Yearbook on International Communist Affairs**, 1976, Stanford, California, Hoover Institution Press, p.397
- (44) Douglas PIKE, “Vietnam”, **Yearbook on International**

Communist Affairs, 1981, Stanford, California Hower Institution Prees, p. 204

- (45) เติ๋ง นู ถึง เวียดนามการปฏิวัติที่ถูกหักหลัง, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ตุลา, 2524 หน้า 312-313
- (46) เพิ่งอ้าง, หน้า 315
- (47) PIKE, "Vietnam", *op.cit.*, p.206
- (48) Phan Thien Chau, "Leadership in the Vietnam Workers' Party : The Process of Transition", *Asian Survey*, september-1972, Vol XII, No.9, p.773
- (49) *loc. cit.*
- (50) โจวเอนไห่ นายกรัฐมนตรีจีนก็มาจากชนชั้นขุนนาง นายพลจูเต๋อประธานสภาประชาชนจีนก็มีอดีตเป็นขุนศึกศักดินาเก่า
- (51) Truong Chinh, "Report on the Constitution", Vietnam News Agency, December 13, 1980 quoted by P.J. HONEY, "Vietnam, No.76", *China News Analysis*, No. 1204, April 10, 1981, p.6
- (52) André TONG "Indochine : colonie soviétique" *Est - Ouest*, 1er - 31 mai 1982, No. 663, p. 13
- (53) เติ๋งนูถึง ให้สัมภาษณ์เชคโกโมดะ
- (54) อ่านรายละเอียดได้จาก
Hoang Van Hoan, "L'amitié mititsire vietnamo - chinoise ne saurait être Falsifiée", *Beijing Information*, No.49, 10 décembre 1973 pp. 11- 24

ศูนย์หนังสือธรรมศาสตร์

THAMMASAT BOOKSTORE

จำหน่ายตำราและหนังสือทั่วไป
บริการท่านด้วยแอร์เย็นเฉียบ

ศูนย์หนังสือ
ธรรมศาสตร์

THAMMASAT BOOKSTORE

